

Ha fiaid megtartják szövet-ségemet és e törvényeimet, amelyekre megtanítom őket, fiaik is mindenkor trónodon ülnek majd.

Zsolt 132,12

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXXI. évf. 43. • (4025.)
2025. október 26. • Ára 445 Ft

Krisztust követve legyünk a remény hírnökei!

A missziók világnapját ünnepelték Szegeden

A missziós napok programja kulturális esttel zárult a Szegedi Dóm Látogatóközpontban
(Fotó: Merényi Zita)

A remény misszionáriusai kell válnunk, de ehhez először is nekünk kell reményben élnünk – hangzott el Szegeden a Pápai Missziós Művek (PMM) és a Szeged-Csanádi Egyházmegye által szervezett missziós napokon. Az október 18–19-én megtartott rendezvény első napján vettünk részt a Szegedi Dóm Látogatóközpontban.

A PMM első ízben, hagyományteremtő szándékkal hívta életre a missziós vásárnaphoz kapcsolódó programot; minden évben más-más helyszínen, egyházmegyében szeretnék felhívni a figyelmet a világnap üzenetére, az Egyház és minden megkeresztelt ember közös küldetésére.

A rendezvényen részt vett Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Missziós Bizottságának elnöke; Kondé Lajos, a Szeged-Csanádi Egyházmegye pasztorális helynöke; Serfőző Levente, az egyházmegye oktatási püspöki helynöke; Magung Fransiskus Xaverius SVD, az Isteni Ige Társasága magyarországi tartományfőnöke; Tete Remis SVD, a PMM magyarországi igazgatója, valamint verbita szerzetesek, kispapok.

A program imádsággal kezdődött. Jézus elküldte apostolait, „hogy hirdessék az Isten országát, és gyógyítsák meg a betegeket” – hangzott el a felolvasott evangéliumban (Lk 9,1–6). Majd azért szólt a könyörgés, hogy az Úr mindannyiunkat tegyen a remény misszionáriusává a világban. Tete Remis, miután köszöntötte a vendégeket, rámutatott, hogy az idei program a szentévhöz is kapcsolódik, ezért kiemelt témája: a remény misszionáriusai. A misszióról, de saját küldetésünkről is gondolkodunk, a missziósokról, akikre a világ vár.

Kiss-Rigó László püspök felolvasta Michael W. Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius üzenetét, aki betegsége miatt nem tudott személyesen részt venni a missziós napokon. A nuncius üzenetében hangsúlyozta: a missziók világnapja a földkerekség összes katolikusát egyetlen hitbéli közösségbe egyesíti. Ezen a vasárnapon a szentmisén újra elkötelezzük magunkat a keresztségben kapott közös hivatásunk mellett, hogy misszionáriusok legyünk, imádsággal, az Eucharisztia vételével és a hitelesítés, a missziók javára történő nagylelkű adománnyal.

(Folytatás az 5. oldalon)

Átalakul az Új Ember!

Advent első vasárnapjától, az egyházi év kezdetétől nyolcvanéves hetilapunk megújult külsővel jelenik meg.

„Na, akkor ez megvan!”

Megújult a Szent Angéla-iskola

Megújulását ünnepelte a budapesti Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium október 15-én. Emléktáblát is avattak ebből az alkalmából. A diákok, a tanárok, a szerzetesek és a meghívott vendégek teljesen megtöltötték az új aulát. A szentmise főcelebránsa Berhidai Piusz, a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány provinciálisa volt, a liturgián az iskola kórusai énekeltek.

(Folytatás a 6. oldalon)

A Katolikus Egyház a számok tükrében

Ahogy minden évben, a missziók világnapja alkalmából – amelyet idén október 19-én ünnepeltünk – október 17-én a Szentszéki Sajtóközpont közreadta a Fides, az Evangelizáció Dikasztériuma hírnökökségének statisztikáját, amely átfogó képet nyújt a világegyház helyzetéről. A missziók idei, 99. világnapjának mottója, amelyet még Ferenc pápa választott, a következő volt: „A remény misszionáriusai a népek között”.

Az adatok a legutóbb, 2023. december 31-én közreadott *Egyházi statisztikai évkönyvből* származnak, s az Egyház tagjairól, a pasztorációs struktúrákról, valamint az egészségügy, a szociális ellátás és az oktatás területén végzett tevékenységekről

adnak képet. A kötetben szereplő, a világ teljes népességére és a megkeresztelt katolikusok számára vonatkozó adatok a 2023. június 30-ai állapotot tükrözik.

(Folytatás a 2. oldalon)

A gyónási titokról

Az MKPK Állandó Tanácsának nyilatkozata

(A nyilatkozat a 6. oldalon olvasható)

A szentek fölismerik másokban az életszentség jeleit

Beszélgetés Erdő Péter bíboros, prímással

Magyarok Nagyasszonya ünnepének vigíliáján, október 7-én a római Szent Péter-bazilika Kórus-kápolnájában Erdő Péter bíboros, prímás szentmisét mutatott be, majd este a Római Magyar Akadémián köszöntőbeszédet mondott a Bódi Mária Magdolna vértanúságának 80. és Mindszenty József bíboros halálának 50. évfordulója alkalmából tartott ünnepségen. A bíboros ezt követően a Vatikáni Rádió magyar adásának nyilatkozott. A vele készült interjút szerkesztett formában közöljük.

(Folytatás a 9. oldalon)

Nyolcvanéves

az
Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az *Új Ember* első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítottunk, az elmúlt évtizedek írásainak legjavából válogatva.

(A sorozat következő részét a 12. oldalon olvashatják)

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

Az Úr felemel, megbocsát, letörli a könnyeket

A Szentatya szeptember 24-én délelőtt a Szent Péter téren tartotta meg a szokásos általános kihallgatást, amelynek keretében folytatta a Jézus Krisztus, a mi reménységünk című jubileumi katekézissorozatot. Mai, olasz nyelvű beszédének témája: Jézus húsvétja. „A Lélek által elment a börtönben sínylódó lelkekhez, és hírt vitt nekik.” (1Pét 3,19) A Szentatya más nyelveken is összefoglalta katekézisét, üdvözölte a jelen lévő híveket. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és apostoli áldással zárult. Az alábbiakban XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását adjuk közre.

hogy szeretetének hűsége utánunk akart jönni oda, ahol elvesztünk, ahol csak egy olyan fény ereje tud behatolni, amely képes áttörni a sötétség uralmát.

Az alvilág a bibliai szemléletben nem annyira hely, mint inkább egzisztenciális állapot: az az állapot, ahol az élet elveszti erejét, és ahol a fájdalom, a magány, a bűn és az Istentől és az emberektől való elszakítottság uralkodik. Krisztus ebben a szakadékos mélységben is elér bennünket, áttöri ennek a sötétségbirodalomnak a kapuit. Belép magába a halál házába, hogy kiürítse, hogy felszabadítsa a lakóit, kézen fogva őket egyenként. Ez az alázata annak az Istennek, aki nem áll meg bűneink-

nél, nem retten vissza az emberi lét végső elutasításától sem. Péter apostol első levelének abban a rövid szakaszában, amelyet hallottunk, hogy Jézus, a Szentlélek által életre keltve, elment, hogy az üdvösség üzenetét hirdesse „a börtönben sínylódó lelkeknek is” (1Pét 3,19). Ez az egyik legmegrendítőbb kép, amely nem a kánoni evangéliumok bontanak ki, hanem a *Nikodémus evangéliuma* néven ismert apokrif irat. E hagyomány szerint Isten Fia a legsűrűbb sötétségbe is behatolt, hogy elérje legutolsó testvérét is, hogy odalentre is elvigye az ő fényét. Ebben a gesztusban benne van a húsvéti örömhír minden ereje és gyengesége: az utolsó szó sohasem a halálé.

Szeretteim, Krisztus alászállása nem csupán a múltat érinti, hanem mindannyiunk életét. Az alvilág nemcsak a halottak állapota, hanem azoké is, akik a rossz és a bűn következtében a halál állapotában élnek. Ez a mindennapok pokla is: a magányé, a szégyené, az elhagyatottságé, az élet terhének viseléséé. Krisztus belép mindezekbe a sötét valóságokba, hogy tanúságot tegyen az Atya szeretetéről. Nem ítélni, hanem felszabadítani jön. Nem vádolni, hanem megmenteni. Zaj nélkül teszi, lábujjhegyen, mint aki kórházi szobába lép, hogy vigaszt és segítséget nyújtson. Az egyházatyák – rendkívüli szépségű szövegekben – a pillanatot egy találkozásként írták le, amely Krisztus és Ádám találkozása. Egy találkozás, amely az Isten és ember közötti összes lehetséges találkozás jelképe.

Az Úr odaszáll alá, ahová az ember félelmében elrejtőzött, és néven szólítja, kézen fogja, felemeli, visszavezeti a fényre. Teljes hatalommal teszi, de végtelen gyengésséggel is, mint az apa a fiával, aki attól fél, hogy többé már nem szeretik. A keleti feltámadási ikonok úgy ábrázolják Krisztust, mint aki betöri az alvilág kapuit, és kinyújtott karjaival megragadja Ádám és Éva csuklóját. Nem csupán önmagát menti meg, nem egyedül tér vissza az életbe, hanem magával húzza az egész emberiséget. Ez a feltámadott Krisztus igazi dicsősége: a szeretet hatalma, egy olyan Isten szolidaritása, aki nem akar bennünket

nélkülünk üdvözíteni, hanem csak velünk együtt. Egy olyan Istené, aki nem támad fel anélkül, hogy ne ölelné magához nyomorúságainkat, és fel ne emelne bennünket egy új életre.

A nagyszombat tehát az a nap, amikor az ég a legmélyebben meglátogatja a földet. Az az idő, amikor az emberi történelem minden szegletét megérinti a húsvét fénye. És ha Krisztus oda is le tudott szállni, semmi sincs kizárva az ő megváltásából. Sem éjszakáink, sem legrégibb bűneink, sem tönkrement kapcsolataink. Nincs annyira tönkretett múlt, nincs annyira elrontott történelem, amelyet ne tudna megérinteni az irgalom.

Kedves testvéreim, az alászállás Isten számára nem vereség, hanem szeretetének beteljesedése. Nem kudarc, hanem az az út, amelyen megmutatja, hogy nincs olyan hely, amely túl messze volna; nincs olyan szív, amely ne nyílhatna meg előtte; nincs olyan sír, amely túlságosan szorosan le volna pecsételve az ő szeretete előtt. Ez vigasztal bennünket, ez megtart bennünket. És ha néha úgy tűnik, hogy elértük a mélypontot, emlékezzünk: éppen onnan Isten egy új teremtetést képes kezdeni. Olyan teremtetést, amely felemelt emberekből, megbocsátott szívekből, letörölt könnyekből áll. A nagyszombat az a csendes ölelés, amellyel Krisztus az egész teremtetést az Atya elé viszi, hogy visszahelyezze az ő üdvözítő tervébe.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

A Katolikus Egyház a számok tükrében

(Folytatás az 1. oldalról)

2023. június 30-án a világon 1 405 454 000 katolikus élt, ami az előző évhez képest 15 881 000 fős növekedést jelent. A növekedés mind az öt kontinensen megfigyelhető, beleértve Európát is. Európában 2022-ben csökkenés volt kimutatható az előző évhez (2021) képest. Jelentős növekedés – akárcsak a korábbi években – ezúttal is elsősorban Afrikában (+8 309 000 fő) és Amerikában (+5 668 000 fő) volt tapasztalható. Ezt követi Ázsia (+954 000 fő), Európa (+740 000 fő) és Óceánia (+210 000 fő). A katolikusok világszintű aránya az előző évhez képest kissé emelkedett (+0,1), elérve ezzel a 17,8%-ot. A kontinensekre vonatkozó arányszámok között kis eltérések mutatkoznak.

A világon az egy papra jutó személyek száma 236 fővel nőtt, elérte a 15 918-at (előző évben 15 682 volt). Növekedés Óceániában (+314), Amerikában (+127) és Európában (+134), míg csökkenés Ázsiában (-231) és Afrikában (-83) tapasztalható. A katolikusok száma paponként is nőtt: 3 453 (+45 fő az előző évhez képest). Növekedést regisztráltak Amerikában (+85), Európában (+34), Óceániában (+73) és Afrikában (+17); csökkenést regisztráltak az egy papra jutó személyek számában Ázsiában (-20).

A világon 122 777 missziós állomás található (az előző évben 126 549). A rezidens (helyben lakó) papokkal rendelkező missziós állomások száma 3200 (+666). Növekedést regisztráltak Afrikában (+486), Ázsiában (+244) és Amerikában (+48), míg csökkenést Európában (-103) és Óceániában (-9).

A rezidens pap nélküli missziós állomások száma az előző évhez képest csökkent (-4438 egység), elérve a 119 577-et. Csökkenést regisztráltak minden kontinensen. A missziós állomások számának jelentős csökkenése volt tapasztalható Amerikában (-2066), Afrikában (-1493), ezt követi

Ázsia (-738), majd Óceánia (-118) és Európa (-23).

A világ püspökeinek száma az előző évhez képest 77 fővel nőtt, elérte az 5430-at. Az egyházmegyes püspökök száma nőtt (+84), a szerzetes püspököké pedig csökkent (-7). Az egyházmegyes püspökök száma 4258, míg a szerzetes püspököké 1172. Az egyházmegyes püspökök száma Afrikában (+31), Amerikában (+23), Ázsiában (+19) és Európában (+11) nőtt, míg Óceániában változatlan maradt. A szerzetes püspökök száma Amerikában (-9), Európában (-2) és Afrikában (-1) is csökkent, Óceániában változatlan maradt, míg Ázsiában (+5) növekedés volt tapasztalható.

Az elmúlt öt év rendelkezésre álló statisztikái szerint a papok száma világszerte továbbra is csökken, a legutóbbi adatok szerint 406 996 fő (-734 fő az előző évhez képest). Ismét Európa mutatja a legjelentősebb csökkenést (-2 486 fő), amit Amerika (-800 fő) és Óceánia (-44 fő) követ. Az előző évhez hasonlóan jelentős növekedés volt tapasztalható Afrikában (+1451 fő) és Ázsiában (+1145 fő). Az előző évhez képest a világon az egyházmegyes papok száma 278 742 (-429 fő). A egyházmegyes papok száma Afrikában (+1221 fő) és Ázsiában (+542 fő) nőtt. Az előző évhez képest jelentős csökkenés tapasztalható Amerikában (-446 fő). A csökkenés folytatódik Óceániában (-56) és mindenekelőtt Európában (-1690). Az előző évhez képest a szerzetes papok száma is csökkent, elérve a 128 254-et (-305 fő). Növekedés tapasztalható Afrikában (+230 fő), Ázsiában (+603 fő) és Óceániában (+12 fő). Amerikában (-354 fő) és Európában (-796 fő) csökken a szerzetes papok száma.

Az állandó diakónusok száma világszerte továbbra is növekszik (+1234), eléri az 51 433-at. A növekedés Amerikában (+1257 fő) és Óceániában (+57 fő) volt tapasztalható. Enyhe csökkenés mutatkozott Ázsiában (-1 fő), Afrikában (-3 fő) és Európában

(-27 fő). Az állandó egyházmegyes diakónusok száma világszerte 50 868 fő, ami összességében 1333 fős növekedést jelent. A szám nőtt Afrikában (+14 fő), Amerikában (+1268 fő), Óceániában (+56 fő) és Ázsiában (+14 fő). Enyhe csökkenés csak Európában (-19) volt tapasztalható. A szerzetesrendekhez tartozó állandó diakónusok száma 565 fő, ami 50 fővel kevesebb, mint az előző évben. Növekedés volt megfigyelhető Óceániában (+1 fő), míg csökkenés Afrikában (-17 fő), Ázsiában (-15 fő), Európában (-8 fő) és Amerikában (-11 fő).

A nem pap férfi szerzetesek száma 666 fővel csökkent az előző évhez képest, elérve a 48 748 főt. Csökkenést regisztráltak Európában (-308 fő), Amerikában (-293 fő), Ázsiában (-126 fő) és Óceániában (-46 fő), míg növekedést csak Afrikában (+107 fő). Továbbra is általános csökkenés tapasztalható a női szerzetesek számában; ez az adat 589 423 főre (-9 805) csökkent. Ismét növekedést regisztráltak Afrikában (+1804 fő) és Ázsiában (+46 fő), míg csökkenést Európában (-7338 fő), Amerikában (-4066 fő) és Óceániában (-251 fő).

A nagyszemináriumi – egyházmegyei és szerzetesi – hallgatók száma csökkent, globálisan 106 495 fő (az előző évben 108 481 fő volt). Növekedést csak Afrikában (+383 fő) regisztráltak, míg csökkenést tapasztaltak Amerikában (-362 fő), Ázsiában (-1331 fő), Európában (-661 fő), illetve Óceániában (-15 fő) is, ahol tavaly enyhe növekedés volt tapasztalható (+15 fő). Az egyházmegyes szemináriumok hallgatóinak száma 64 063-ra (-845 fő) csökkent, a szerzetesi szemináriumok hallgatóinak száma pedig 42 432-re (-1141 fő). Az egyházmegyes növendékek száma csak Afrikában (+299) és Óceániában (+3) nőtt, míg Amerikában (-606 fő), Európában (-425 fő) és Ázsiában (-116 fő) csökkenést regisztráltak. A szerzetesi növendékek száma Afrikában (+84 fő) és Amerikában

(+244 fő) emelkedett, ezzel szemben csökkenés volt megfigyelhető Ázsiában (-1215 fő), Európában (-236 fő) és Óceániában (-18 fő).

A kisszemináriumban – egyházmegyes és szerzetesrendekhez

tartozó – tanulók összlétszáma 95 021 fő, ami az előző évhez képest némi csökkenést mutat (-140). Afrikában a tendencia megfordult, az előző évi statisztikákban rögzített növekedésről (+1065 fő) a legújabb statisztikákban csökkenésre (-90 fő) váltott. Csökkenés volt tapasztalható Európában (-169 fő) és Óceániában (-31 fő), míg jelentős növekedés Ázsiában (+123 fő) és enyhe növekedés Amerikában (+27 fő).

A Katolikus Egyház 74 550 óvodát működtet, ahová összesen 7 639 051 gyermek jár. Az előző évhez képest az Egyház által működtetett óvodák száma 228-cal nőtt. 102 455 általános iskolában 36 199 844 diák tanul (az előző évben 102 189 általános iskola volt 35 729 911 tanulóval); 52 085 középiskolában 20 724 361 tanuló tanul (2022-ben 50 851 ilyen oktatási szintű intézmény volt, összesen 20 566 902 tanulóval). Ezenkívül 2 688 615 tanuló jár katolikus főiskolára, és 4 468 875 fő tanul katolikus egyetemi intézményben.

A világon a Katolikus Egyház által működtetett egészségügyi, jótékonyági és szociális intézmények

száma összesen 103 951, ezek között: 5377 kórház és 13 895 gyógyszertár, főként Afrikában (1634 kórház és 4973 gyógyszertár) és Amerikában (1391 kórház és 3520 gyógyszertár); 504 leprás betegek számára fenntar-

tott gondozóotthon, főként Ázsiában (257) és Afrikában (189); 15 566 időssek, krónikus betegek vagy fogyatékkal élők számára fenntartott otthon, főként Európában (8515); 8593 árvaház, főként Ázsiában (2906) és Európában (2284); 10 858 bölcsőde; 10 827 házassági tanácsadó központ, főként Európában (5092) és Amerikában (3027); 3147 szociális rehabilitációs központ, főként Amerikában (1412); valamint 35 184 egyéb intézmény, főként Amerikában (15 245) és Európában (15 460).

Az Evangelizáció Dikasztériuma alá tartozó egyházi területek (metropoliaiák, érsekségek, egyházmegyek, területi apátságok, apostoli helynökségek, apostoli prefektúrák, sui iuris missziók, területi prelatúrák, apostoli adminisztratívák és katonai ordinariátusok) száma összesen 1113 (+7 az előző évhez képest). A Piazza di Spagna-i székhelyű dikasztériumnak alárendelt egyházi körzetek többsége Afrikában (530) és Ázsiában (483) található. Ezeket követi Amerika (71) és Óceánia (46).

Forrás: Szentiséki Sajtóközpont
Kuzmányi István

Nem elég jóttevőnek lenni, testvérré kell válni

Országos cigánypasztorációs konferencia Vácon

Jövőformáló közösségek címmel országos cigánypasztorációs konferenciát rendezett Vácon a Boldog Ceferino Intézet és az Irgalmas Jézus Cigánymisszió. Október 17-én a Piarista Kilátó Központban az egyházmegyék romapasztorációs referensei, intézmények és civil szervezetek képviselői gondolkodtak együtt a jövő feladatairól.

A találkozó a Barátok templomában szentmisével kezdődött, amelynek főcelebránsa Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke volt. A szertartáson koncelebrált Zsódi Viktor piarista tartományfőnök és több, a romapasztoráció területén szolgáló lelképásztor, köztük Szabó Tamás, a Nyíregyházi Egyházmegye pasztorális helynöke; Kiss Márton, a Nagyvárad és Palkó Ágoston, a Gyulafehérvári Római Katolikus Egyházmegye papja.

Marton Zsolt váci megyéspüspök házigazdaként köszöntötte a résztvevőket: „Kovács vagytok, küldetésetek, hogy arra az útra vezessétek testvéreiteket, amelyre az Úr mindannyiunkat meghívott.”

Székely János püspök üdvözlő szavaiban kifejezte, mennyire fontos a cigánypasztorációban részt vevő

munkatársak jelenléte ezen a találkozón, hiszen ők azok, akik hídépítőként működnek a helyi közösségekben. Szemé-

lyes emlékeit felelevenítve arról beszélt, milyen hatással volt az életére a budapesti Margit körúti templom közössége, ahonnan három papi és egy szerzetes nővéri hivatás indult el. Felidézte érsekvadkerti kápláni időszakát is: ekkor ismerte fel, ahhoz, hogy a roma testvérek bejöjjenek a templomba, elsőként neki kell elmennie közéjük. Homíliája tanítás volt a romapasztorációs munkatársak számára. Székely János a jövőt formálni képes közösségekről beszélt Szent II. János Pál pápa *Christifideles laici* kezdetű apostoli buzdítása alapján, és arra kérte a konferencia résztvevőit, tegyék fel maguknak a kérdést, hogy hitelesek-e a közösségeik.

Az apostoli buzdítás szerint a keresztény közösség akkor tekinthető hitelesnek, ha a hit kincsének egészét elfogadja; ha

tagjai életszentségre törekvő életet élnek; ha körükből hivatások fakadnak; s ha a közösség nyitott mind az Egyház tágabb

közössége, mind pedig a rászoruló – a betegek, az idősek, a szegények – felé.

Az emberek, ahogyan a közösségek is, gyakran esnek abba a hibába, hogy a tanításból csak azt fogadják el és azt gyakorolják, ami könnyű számukra, ami tetszik nekik. Ha például a közösség tagjai szívesen gyűlnek össze, hogy együtt énekeljenek és vacsorázzanak, de nem élnek a tízparancsolatot, a szeretet parancsa szerinti életet, akkor nem hitelesek. Abban a közösségben, ahol senki nem hallja meg Isten hívó hangját, fennáll a felszíniesség veszélye. A közösségnek nyitottnak kell lennie és hidakat kell építenie. Ha a külső szemlélő testvéri összekapcsolódást tapasztal, akkor a közösség sokat tett a befogadásért. Fontos tudatosítani, senki sem annyira sze-

gény, hogy ne tudna adni valamit másoknak – legyen az egy mosoly csupán. Székely János végül hangsúlyozta kérését: Vizsgáljuk meg, mi mivel tudunk hozzájárulni ahhoz, hogy közösségünk hitelesebb, krisztusibb legyen!

A szentmise után kezdődött el a szakmai tanácskozás. Elsőként Zsódi Viktor tartományfőnök köszöntötte a résztvevőket, és hangsúlyozta, a pasztorációnak ez a területe is a kölcsönösségről szól: akik adni mennek az emberek közé, azok a másik nyitottsága, érdeklődése révén maguk is sok mindent kapnak.

Orsos Zoltán gersekaráti plébános előadásában kiemelte: nagyon fontos, hogy a vallássságunk ne legyen „langyos”,

azaz éljük az evangéliumot, mert csak akkor tudunk valóban segíteni, ha élő a hitünk.

Molnár-Gál Béla, az MKPK idén szeptemberben kinevezett országos cigánypasztorációs referense életének több terüle-

tén is közvetlenül kapcsolódik a cigánysághoz. Személyes tapasztalatai alapján arról beszélt, meggyőződése, hogy a cigánypasztorációban a személyes kísérés jelenti a jövő útját. Mint mondta, az együttélés kérdése megkerülhetetlen, hiszen a többségi társadalom öregszik és fogy, a cigányság pedig tele van élettel, gyerekzsíjjal. Ezért az egymáshoz való közeledés nem lehetőség, hanem létkérdés – fogalmazott. Molnár-Gál Béla a több száz cigány tanulónak szakmát adó kazincbarcikai Don Bosco Szakképző Iskola igazgatója, emellett pedig állandó diakónus a cigányok között Balajton, egy kis borsodi településen. Rokoni kapcsolataiban is kö-

tódik a cigánysághoz: a bátyja cigány lányt vett feleségül és egy cigánytelepen élt, kivívva ezzel mindkét család ellenkezését, meg nem értését. Az országos cigánypasztorációs referens úgy fogalmazott: fon-

tos, hogy közeledésünk közösségközpontú legyen, mert a cigány ember nem választható el a családjától. Tudni kell azt is, hogy a cigányság fogékony az érzelmekre, elementáris erővel éli meg az örömet, a bánatot. A cigány emberek szeretik az érzelmes dicsőítő zenét, az éneket, a mise nem az ő világuk, és istenkapcsolatukban kézzel fogható tapasztalatokra vágyanak. A pasztorációnak helyre kell állítania a cigány emberek méltóságát, nem szabad megoldandó problémaként tekinteni rájuk – hangsúlyozta.

Berki Tamás, a Győztes Bárány Közösség vezetője ózdi missziójukat mutatta be mint jó gyakorlatot. A találkozóra elkísérték a munkatársai is, akik részben ebben a közösségben nőttek fel, és váltak segítővé az evangelizációs munkában. A misszió kezdete óta négy gyerekgeneráció nőtt fel Ózdon – mondta Berki Tamás, és hangsúlyozta, közösségük befogadni, gyógyítani, nevelni, identitásukban megerősíteni akarja az embereket. Barta Anna, Rostás Vanessza és Mezei Georgina a lelkeségi programról beszéltek és hogy a találkozóik rendszerint örömtánccal zárulnak.

Az előadások elhangzása után műhelybeszélgetésekkel folytatódott a konferencia.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

„Torkunkon akad a szó”

Székely János püspök, az MKPK elnöke áldotta meg az emberevéssel vádolt cigányok emlékhelyét

Hont vármegyében 1782-ben gyilkosság és emberevés vádjával ítélték el közel száz cigány embert. Kínvallatással kicsikart vallomásuk alapján közülük negyvenegyet kegyetlen módszerekkel kivégeztek. Rájuk emlékeztek október 19-én Kémence község határában, ahol az egykori kivégzőhelyen emléktáblát áldott meg Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke.

A megjelenteket Pongrácz János, Kémence község polgármestere és Mezei István, a Farkas János Ifjúsági Alapítvány elnöke köszöntötte. Mezei István rámutatott, „ezeket az embereket nem engedték szólni, nem állhattak ki az igazságért, de mi most megszólalunk helyettük is”.

Az emlékhelyet Székely János püspök áldotta meg. Beszédében kiemelte, „ha meghalljuk, mi történt 1782 augusztusában, torkunkon akad a szó”. Több mint száz

a nőket, majd a férfiakat akasztották fel, kerékbe törték őket a saját gyerekeik szeme láttára. A borzalmakat látva többen elájultak. A holttesteket pusztán kézzel kellett a cigányoknak elföldelniük. Bár II. József király közbelépésére valamivel több mint száz ember megmenekült a haláltól, végül ők is kényszermunkára, börtönbe kerültek. Hatvannégy gyermeket hurcoltak el a hatóságok. Cigány testvéreink az ártatlanul megölt Krisztushoz lettek hasonlóvá, részeseivé váltak az

vannak, ahol nem lesz sem gyász, sem jajkiáltás.

A kivégzettek emlékére bemutatott szentmisére Kémence község templomában került sor. A homíliát Székely János püspök mondta. „Egy cigány kisfiú odalépett egyszer egy paphoz, és megkérdezte: atya, mit vétettem, hogy engem az Isten cigánynak teremtett? Úgy érezte, a cigánysága átok, szörnyű teher. Hányszor kellett ezt egy cigány embernek átélnie a történelem során!” – kezdte szentbeszédét az MKPK elnöke. A szörnyűség 1782 nyarán egy vizokai és egy felsőalmási betöréses esettel kezdődött. A két bűncselekmény után összeszedtek néhány cigány embert, akiket kínvallatásnak vetettek alá. Ennek hatására mindent bevallottak, még el nem követett gyilkosságot is. Amikor megkérdezték, hogy hova lettek a holttestek, egyikük azt mondta, „megettük őket”. E kikényszerített vallomás alapján fogtak el több mint száz cigány embert. Bár nem találtak áldozatot, nem hiányzott senki, ennek ellenére megkínózták őket, és többüket kivégezték.

A romák 1000 körül indultak el eredeti hazájukból, és az 1300-as évekre érkeztek Európa szélére. Nem sokkal később már üldözésnek voltak kitéve. A 15. század végén kitiltották őket a Német Birodalomból, Spanyolországban pedig tízezernyi cigányt vittek el a higanybányákba. A 19. század elején a franciák sok ezret

közülük Afrikába deportáltak. Németországban törvényen kívül helyezték őket, volt olyan is, hogy cigányvadászatot tartottak. A második világháborúban félmillió cigány esett áldozatul a náci fajelméletnek.

„Pedig a cigány lét nem átok, hanem áldás. Nagyszerű, amikor egy cigány ember rádöbben arra, hogy milyen sok érték van benne. Éppolyan emberi méltóságokat van, mint bárkinek. A teremtető Isten remekművei vagytok” – emelte ki a püspök. Magyarországon a cigányok léte lehetőség. Családszeretetük, gyermekszerepetük, érzelmeik bátor kifejezése, az ünneplésük, a zenéhez, tánchoz való tehetségük mind olyan érték, amely gazdagítja a társadalmat.

Egy fiatal cigány asszony mesélte, hogy az iskolában

sokszor kellett megélnie az elutasítást. Nap mint nap sirva ment haza: vajon mi a baj vele? Később óvónő lett belőle, és bekerült az első munkahelyére. Csupa fehér gyerek volt a csoportjában, akik hamar megszerették, észre sem véve, hogy más a bőrszíne. A gyermekek szeme tiszta volt, úgy néztek rá, ahogyan az Isten. Egy cigány fiú, bekerülve az iskolába, sokszor nem ment el a tanításra. Egy tanárnő, észrevéve tehetségét, utánament a cigánytelepre, és elvitte magával az iskolába. Ez a fiatalember később lediplomázott, és úgy emlékezett: ennek a tanárnőnek köszönhet mindent. Ma egy igazabb világért is imádkozunk, egy olyan világért, ahol vannak kinyújtott kezek – zárta szentbeszédét Székely János

szombathelyi megyéspüspök, az MKPK elnöke.

Ezt követően Nemcsák Károly színművész mondott beszédet. Kiemelte, ez az alkalom szimbolikus temetés is, hiszen az áldozatok nem részesülhettek a végtisztességekben. Négyesi Lajos hadtörténész az 1782-es tragédia részleteit és az emlékhely kialakításának körülményeit ismertette. Herényi Károly, a Farkas János Ifjúsági Alapítvány alapító tagja beszédében kiemelte, ez a mai esemény arra hív bennünket, hogy észrevegyük a cigányság nehézségeit.

A megemlékezésen közreműködött a Rajkó Zenekar és Gerendás Péter. A szentmise után a községvezető bemutat-ták az *Emberek között* című darabot.

Baranyai Béla
Fotó: Fábián Attila

embert fogtak kínvallatás alá. S bár egyetlen bizonyíték sem került elő, gyilkosság, emberevés vádjával sokakat kivégeztek közülük. Először lefejezték

ő szenvedésének – emelte ki Székely János püspök. – Megrendülten állunk itt, a feltámadás reményével. Ők most már a mennyei Atya országában

A BIBLIA ÜZENETE

Pál végrendelete

2Tim 4,6–8. 16–18

Pál apostol két levelet írt legkedvesebb munkatársának, Timóteusnak, legalábbis így őrizte meg őket az *Újszövetség*. A második levelet úgy is szokták emlegetni, hogy az Pál végrendelete. Nem véletlenül. A végrendelet általában összegző jellegű irat, amely utal a halál közelségére, s ezzel kapcsolatban különféle intézkedéseket tesz. A végrendelkező azokhoz fordul, akik tisztelik és becsülik őt, s akiknek végakarátát kijelenti, esetleg megfogalmaz valamit életpasztalatából.

Ezek a jegyek szinte kivétel nélkül megjelennek a vasárnapi szentleckében, amúgy pedig az egész levélben. A „szeretett fiam” megszólítás a levél első sorában, címzésében olvasható, Pál azonban másutt is sokszor megszólítja Timóteust. Egyszer „gyermekemnek” mondja (2Tim 2,1), többször meg tegezve fordul hozzá. Timóteus így a megszólításokon keresztül és személyes emlékek formájában is mindig jelen van az olvasó számára. Ebből azt a tanulságot érdemes levonnunk, hogy igazán fontos dolgokat fontos embereknek tudunk kimondani. A legféléttetebb kincseinket azokra tudjuk rábízni, akiket szeretünk, illetve akik szeretnek minket. Timóteus Pál tanítványa, szinte gyermeke – s mintegy képviselője is azoknak, akikre tanítását mostantól rábízza.

„Véremet nemsokára kiontják áldozatul, elköltözésem ideje közel van” – írja Pál. Az italáldozat az ókori világban gyakran egy nagyobb áldozat melletti kisebb értékű felajánlást jelen-

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (95.)

Az októberi két nagy ünnep mellett vannak „csendesebb” ünnepek, illetve jeles napok is ebben a hónapban. Igaz, nem nyilvánosak, nem is látványosak, elsősorban a napra külön rendelt szentírási olvasmányok jelzik őket. A két „nagy” ünnep egyike október elsején van: az Istenszülő oltalma. A másik pedig a 11. és 18. között lévő vasárnapra esik: a zsinati atyák vasárnapja. Az októberi jeles napokon egy kivételével apostolokat tisztelünk.

6-án Szent Tamás apostol emlékét ünnepeljük. Ő elsősorban a „hitetlenségéről” ismertes, főleg a közgondolkodásban. Ámde húsvét után, a róla elnevezett vasárnapon az egyik liturgikus énekünk szerint „helyes volt a Tamás hitetlensége”, amit egy másik ének meg is indokol: „hitetlensége által a hitet hirdette”. Egész személyiségét tekintve: a Jézus által rendelt tizenkettes apostoli testület tagja volt. Lelkesedésében ő is menni akart, hogy meghaljon Jézussal (Jn 11,16). De azt is megvallotta, hogy nem ismeri az utat, ahová Jézus megy (Jn 14,5). Végül tőle származik a csodálatos hitvallás a feltámadott Jézus felé: „Én Uram és én Istenem” (Jn 20,28). Apostolként Palesztinában, Mezopotámiában és Indiában hirdette Krisztust. (Az utóbbiak ma is Tamás-keresztényeknek nevezik magukat.) Lándzsaszúrások által lett vértanú.

9-én Szent Jakab apostolra emlékezünk. Ő az „Alfeus fia” mellékneve révén különbözik a másik Jakab apostoltól, „az Úr rokonától”. A hagyomány szerint Máté evangélistának volt a testvére. Jézus hívta meg őt is a tizenkét apostol közé. Püнкösd után egy ideig Jeruzsálemben maradt, azután Andrással hirdette az

tett. Pál talán a saját kiontott vérére is gondolt, amellyel Krisztus teljesebb áldozatához kapcsolódik. Az eredeti szöveg nem elköltözésről beszél, hanem „eloldozásról”, amely talán egy hajó továbbindulására céloz. Közismert ókori kép szerint a földi élet olyan, mint hajós látogatás egy szigeten, ahonnan adott jelre tovább kell menni, el kell oldani a hajó kötelét ettől a bizonyos szigettől. Az élet végessége megőriz egyfajta komolyságot, megadást a megmászhatatlan tények előtt. Pál azonban nem esik a melankólia fogságába. Az ő ideje nemcsak elmúlt, hanem eltelt, megtelt nagyszerű ajándékokkal. Ha visszatekint, győztes küzdelem, végigfutott pálya, megőrzött hit jut eszébe. Ha pedig előre: a győztesnek járó koszorú és jutalom, amelyet Krisztus, az igazságos bíró ad neki.

Mindez még csak személyes búcsú és elégtétel lenne. Beárnyékolhatná esetleg valamiféle bosszú vágya, hiszen ha van győztes, általában vesztesnek is lennie kell. Pál sorai éppen azért fényesek, mert nem a legyőzötteken, még csak nem is a tétlenkedőkön vagy a meghátrálókön köszörüli a nyelvét. Ezeknek megbocsát, azokkal nem is foglalkozik. A győzelem számára ez: másokkal együtt célba érni, az Úr megjelenését megtapasztalni.

Ünnepélyes, súlyos, szép sorok ezek. Jó lenne egyszer így érni a pálya végére. Nem magányosan, nem is hősi pózt keresve, mégis tisztán és reménnyel tele.

Martos Levente Balázs

evangéliumot több helyen, végül Egyiptomba ment. A vértanúhalál is ott érte: keresztre feszítették.

18-án Szent Lukács apostol, evangélista emlékét tartjuk. Ő volt a legműveltebb Jézus korai követői között, bár csak a hagyomány szerint volt igazi apostol. Orvosként működött (Köl 4,14). Pál apostolt több útjára elkísérte. Ő is több helyen hirdette az evangéliumot, mígnem Tébában elnyerte a vértanúságot: egy olajfára akasztották fel. Nemcsak evangéliumot hagyott ránk, hanem az *Apostolok Cselekedetei* is ő írta (ApCsel 1,1).

23-án Szent Jakab apostolt tiszteljük, aki a *Szentírás* alapján „az Úr testvére” elnevezést viseli (például Gal 1,19). A Krisztus által kiválasztott hetven apostol közé tartozott. Fontos szerepe volt az apostoli zsinaton, ahol arról döntöttek, hogy nem kell zsidóvá lenni a kereszténységhez való csatlakozás előtt. Az esztendő folyamán a liturgiában olvassuk az általa írt levelet. Jeruzsálem első püspöke volt, s ugyanott szenvedett vértanúságot 62-ben – letaszították a templom ormáról, majd bunkóval agyonverték. Nevéhez fűződik legrégibb liturgiáknak, a „Jakab-liturgiának” összeállítása.

26-án Szent Demeter nagyvértanú neve áll a liturgikus naptárunkban. A Szalonikiben született nemes ifjút magas tisztségre emelte Maximianus császár. Ám amikor Demeter bevallotta előtte, hogy keresztény lett, börtönbe vetette, majd lándzsával átszúratta (306). Liturgikus könyveink „műrótárasztónak” is nevezik, a holttestéből kiáradó olaj miatt.

Ivancsó István

A hét liturgiája

C év

(Örüljetek és ujjongjatok, mert nagy lesz a ti jutalmatok az égben!)

Énekrend: Ho 210 – ÉE 646, Ho 210 – ÉE 214, Ho 132 – ÉE 648, Ho 274 – ÉE 303.

NOVEMBER 2., VASÁRNAP – HALOTTAK NAPJA (Évközi

31. vasárnap, Achillesz, Tóbiás) – Szabadon választható gyásmise olvasmányok vagy 2Mak 12,43–46 (Jól és hívő lélekkel gondolkodott a feltámadásról.) – 1Kor 15,51–57 (A győzelem elnyelte a halált.) – Jn 5,24–29 (Aki hallgat az én tanításomra, és hisz abban, az már átment a halálból az életbe.) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 235 – ÉE 687, Ho 235 – ÉE 336, Ho 132 – ÉE 691, Ho 243 – ÉE 340.

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Vesperás – az alkonyat keresztény imaórája

Ősi hagyomány szerint az új nap az alkonyattal kezdődik. A sötétség közeledtével véget ér az oktatás, a kereskedés és a mezőgazdasági munka. A pihenéssel vagy az éjszakába nyúló ünnepléssel pedig a pirkadattal közeledő reggel frissességét vagy másnaposságát alapozzuk meg.

Igy olvassuk ezt már a teremtéstörténetben is. Az alkotás folyamatát refrénként tagolja a kozmosz ritmusa: „este lett és reggel”, latinul „et factum est vespere et mane”, egészen addig, amíg a teremtés műve Isten szombatnap megpihenésébe nem torkollik. A zsidóság ennek emlékezetére ünnepli hétről hétre a szabbat nyugalmát, ami a péntek esti imával veszi kezdetét.

A *Kivonulás könyve* illatáldozati oltár készítéséről, reggeli és esti tömjénáldozat bemutatásáról rendelkezik (Kiv 30,7–8). Erre a gyakorlatra utal a zsoltáros is: „Imám szálljon feléd, mint a tömjén füstje, kitárt kezem legyen esti áldozat!” (Zsolt 141,2)

Az őskeresztény kultusz távolságot vett a jeruzsálemi Templom áldozati rendjétől. A nappal bemutatott állatáldozatok gyakorlatát Krisztus egyetlen és örök érvényű életáldozata teljesítette be. Az esti illatáldozat helyét pedig az alkonyat keresztény imádsága, a vesperás,

A HÉT SZENTJE

Szent Simon és Szent Júdás Tádé

Október 28.

Jézus tizenkét apostola közül Simonról és Júdás Tádéről tudjuk meg a legkevesebbet az *Újszövetségből*.

Legendájuk szerint Simon Júdás Tádével együtt lett vértanú. A jámbor hagyomány a következőket beszéli el a két apostolról: Élt Edesszában egy Abgár nevű, istenfő király. Hallott Jézus tetteiről, és levelet intézett hozzá, e szavakkal: „Jöjj el hozzám, és segíts betegségemem! Hallottam arról is, hogy a zsidók zúgolódnak ellened, és üldöznek. Ezért jöjj hozzám! Igaz, hogy csak egy kis város felett uralkodom, de ez a város tiszteséges, és neked meg nekem elég lesz.” Jézus azt válaszolta, hogy neki Jeruzsálemben kell teljesítenie a küldetését, de később majd egy tanítványát elküldi.

Az Úr mennybemenetele után Tamás apostol teljesítette az ígéretet azzal, hogy Júdás Tádét Edesszába küldte. Ő megjelent Abgár király előtt, és elmondta, hogy Jézus tanítványa. A király azonnal megvallotta hitét, az apostol pedig fogta a magával hozott kendőt, amelyen Jézus arca volt látható, betakarta vele a leprában szenvedő király arcát, és az mindjárt visszanyerte egészségét. Ezután Júdás Mezopotámiában, Simon pedig Egyiptomban hirdette az evangéliumot, majd mindketten Perzsiába mentek.

Éppen akkor tervezett hadjáratot Baradach, a babiloni király hadvezére és hercege India ellen. Jóslatot kért isteneitől, és azt a választ kapta, hogy nagy háború következik, amelyben mindkét oldalon sokan halnak meg. Ettől a herceg megretent, és szorult helyzetében az apostolokhoz fordult. Simon és Júdás ezt mondta neki: „Nem kell félned, mert velünk a béke jött országotokba. Nem lesz háború, és holnap a harmadik órában követek érkeznek Indiából,

OKTÓBER 31., PÉNTEK – *Boldog Romzsa Tódor püspök és vértanú emléknapja* (Farkas, Rodrigo) – Róm 9,1–5 – Lk 14,1–6.

NOVEMBER 1., SZOMBAT – MINDENSZENTEK FŐÜNNEPE (Marianna) – Jel 7,2–4.9–14 (Akkora sereget láttam, hogy meg sem lehetett számlálni.) – 1Jn 3,1–3 (*Látni fogjuk Istent úgy, amint van.*) Mt 5,1–12a.

Énekrend: Ho 210 – ÉE 646, Ho 210 – ÉE 214, Ho 132 – ÉE 648, Ho 274 – ÉE 303.

NOVEMBER 2., VASÁRNAP – HALOTTAK NAPJA (Évközi 31. vasárnap, Achillesz, Tóbiás) – Szabadon választható gyásmise olvasmányok vagy 2Mak 12,43–46 (Jól és hívő lélekkel gondolkodott a feltámadásról.) – 1Kor 15,51–57 (A győzelem elnyelte a halált.) – Jn 5,24–29 (Aki hallgat az én tanításomra, és hisz abban, az már átment a halálból az életbe.) – **Zsolozsma:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 235 – ÉE 687, Ho 235 – ÉE 336, Ho 132 – ÉE 691, Ho 243 – ÉE 340.

avagy lucernarium vette át. Ez ma a zsolozsma legtöbbek által imádkozott imaórája.

Szerkezete a laudeshez hasonló: a himnuszt követően általában két zsoltárt imádkozunk, továbbá egy zsoltárszerű éneket, úgynevezett kantikumot az újszövetségi levelekből vagy a *Jelenések könyvéből*. Ezek az összegház legrégibb énekei közé tartoznak.

Az esti dicséret fénypontja Mária hálaéneke, a Magnificat. Mivel ez Lukácstól származó szöveg (Lk 1,46–55), ezért a szentmise evangéliumához hasonló tisztelettel, keresztvetéssel kezdjük, és állva imádkozzuk. Ünnepélyes vesperás esetében ekkor tömjénezi körbe az oltárt a főcelebráns, ahogy a szentmise felajánlási körmenetét követően is szokás.

A könyörgésekben mindig megemlékezünk azokról, akik életük alkonyához érkeztek. A Miatyánkban Isten bocsánatát kérjük a nap folyamán elkövetett vétkeinkért.

A dicséret áldozata hálaadás mindazért, amit a mögöttünk hagyott nap során megélhettünk; a szív megtisztítása, hogy békességgel adjunk teret a sötétségnek; az esti lámpás meggyújtása, hogy Krisztus világosságát őrizve simuljunk bele a teremtés ritmusába.

Gérecz Imre OSB

hogy a békéről tárgyaljanak veled.” A pogány papok, akik az előbbi jóslatot adták, kinevelték az apostolokat, de másnap bekövetkezett, amit Simon és Júdás mondott: megérkeztek a békékövetek Indiából.

A herceg máglyára akarta vettetni a pogány papokat, mert hazudtak neki. Jézus tanítványai azonban így könyörögtek az életükért: „Mi nem azért küldettünk, hogy élőket megöljünk, hanem hogy holtakat életre keltsünk!” Ennek híre eljutott a király fülébe is, ezért engedélyezte, hogy a két apostol szabadon működjön az országban.

Egyszer megvédtek egy ifjút, akit alaptalanul azzal vádoltak, hogy elcsábított egy lányt. Ezért rátámadtak az apostolokra, hogy szolgáltatassák ki nekik a tettest, ők azonban így válaszoltak: „Mi arra küldettünk, hogy megmentsük az ártatlanokat, nem pedig arra, hogy elveszejtsük a bűnösöket!”

Miután már az egész országot bejárták, eljutottak egy városba, amelynek népét ellenségeik feltűztették ellenük. Elfogták, és a pogány templomba hurcolták őket. Megjelent nekik az Úr angyala, és mindkettőjüket választásra szólította fel: vagy azonnal meghalnak mind, akik ellenük támadtak, vagy ők lesznek vértanúk. Mindketten a vértanúságot választották, de csodajelet kérték, hogy megtérjenek az emberek. Azt kérték, hogy csillapodjon le a tömeg dühe, és mindegyik gonosz lélek zúzza szét saját bálványát. Így történt, és amikor a bálványképek mindenki szeme láttára darabokra törtek, a pogány papok rárohantak az apostolokra, és megölték őket.

L.K.

Krisztust követve legyünk a remény hírnökei!

A missziók világnapját ünnepelték Szegeden

(Folytatás az 1. oldalról)

A nuncius arról is beszélt, hogy a missziós világnapon csatlakozunk a Szentatyához, hogy támogassuk misszióit. Miközben imádkozunk és erőről gondolkodunk, osztozunk azokban az ünnepekben is, amelyek a világ valamennyi plébániáján és egyházmegyéjében zajlanak ilyenkor. Imádságaink és anyagi áldozatváltásaink által is közvetítjük az Úr irgalmát, és konkrét segítséget adunk a legsebezhetőbb közösségeknek, melyekre ki-

terjednek a pápai missziók – hívta fel a figyelmet a nuncius. Végül XIV. Leó pápának a missziók 2025-ös világnapja

alkalmából közzétett videóüzenetéből idézett: „Október 19-én, amikor közösen elmélkedünk a keresztségben kapott meghívásunkról, hogy »a remény misszionáriusai legyünk a népek között«, újítsuk meg örömteli elkötelezettségünket amellett, hogy elvisszük Jézus Krisztust, a mi Reményünket, a föld határáig!”

Kiss-Rigó László, az MKPK Missziós Bizottságának elnöke köszöntőbeszédében rámutatott, a missziós

16,15) – teljesítése a kezdetektől fogva az Egyház feladata. A misszió fogalma ugyanakkor sokat változott, és napjainkban egészen mást jelent, mint akár csak az elmúlt századokban. Míg korábban Európából indultak misszionáriusok más földrészekre, addig ma már inkább fordítva igaz: ide jönnek távoli országokból, hogy hirdessék az evangéliumot. A misszió az egész Egyházban zajlik – ma is vannak helyek a világon, ahová még jutott el az evangélium. Emellett része a misszióknak a helyi lelkipásztorok munkájának segítése, katekéták képzése, a gyermekek és fiatalok körében végzett pasztoráció, valamint a fiatal és rászoruló egyházmegyéik, illetve a papnövendékek és a

szerzetesek képzésének anyagi támogatása is. A missziós vasárnapon a templomokban gyűjtött perselypénz a Pápai Missziós Művek (PMM) közvetítésével jut el a megfelelő helyekre szerte a világon. A PMM-ről szóló előadás után a szervezet egyik ága, a Szent Gyermekek Műve makói csoportjának műsora következett, amelyben bemutatták, mit jelent a mottójuk: Kis imával és kis áldozattal – gyermekek tesznek gyermekekért. Mi a remény? – tette fel a kerekasztal-beszélgetés során az első kérdést Szlávik András állandó diakónus, aki Serfőző Levente oktatási püspöki helynökkel, Magung Fransiskus Xaverius verbita tartományfőnökkel, Tete Remis igazgatóval és

Esiobu Anayo Ágoston békési plébánossal, teológiai tanárral beszélgetett.

A remény Jézus – szögezte le Serfőző Levente. – A remény fogalma mögött Istent látom, aki megtestesült és megszólított minket. Hogyan lehetünk missziósok, sőt jó missziósok?

teni, evangelizálni és gondoskodni a szegényekről. Ez az egész Egyház – tehát minden egyházmegye és minden egyes megkeresztelt ember – feladata, és ha ezt teljesítjük, jó úton haladunk.

A missziós napok szombati programja kulturális esttel

– hangzott a második kérdés. Magung Fransiskus Xaverius rámutatott: először meg kell hallgatni a másik embert, hogy mi van benne. Majd megmutatni, hogyan van jelen Isten a napjainkban, és azt is, hogy bármilyen nehéz az élet, ő csodálatos meglepetéseket tartogat számunkra. XVI. Benedek pápa mondta, hogy az Egyház három feladata: Istent dicsőí-

zárult. Nigériai, indonéz, Fülöp-szigeteki, dél-koreai zenés-táncos előadás, valamint a világ számos pontjáról érkezett verbita missziósok éneke tette megtapasztalhatóvá, milyen sokszínű világegyházhoz tartozunk. Vasárnap szentmisével folytatódott a missziós program a szegedi dőmben.

Szalontai Anikó
Fotó: Merényi Zita

Az európai püspökök békéért való imádságra és missziós elköteleződésre hívnak Fatimából

Október 7. és 10. között a portugáliai Fatimában tartották az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa (CCEE) közgyűlését, amelyen a püspöki konferenciák elnökei vettek részt. Jelen volt Székely János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke; Német László bíboros, belgrádi érsek, a CCEE alelnöke és Böcskei László nagyváradai püspök, a Romániai Püspöki Konferencia elnöke. Az alábbiakban a találkozó záróközleményét adjuk közre magyar fordításban.

Őexcellenciája José Ornelas Carvalho SCI leiria-fatimai püspök, a Portugál Püspöki Konferencia elnökének meghívására 2025. október 7–10. között Fatimában tartották az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsának (CCEE) plenáris közgyűlését. A püspöki konferenciák elnökei a közgyűlés során a következő téma kapcsán folytattak tárgyalásokat: „Hogyan lehetünk missziós tanítványok egy elvilágiasodott Európában?”

Megnyitóbeszédében Őexcellenciája Gintaras Grušas püspök, a CCEE elnöke kifejezte háláját XIV. Leó pápának a CCEE iránt tanúsított közelségéért, valamint azért, hogy a Szentatya bátorítja az evangelizációt, a szinodalitást, az ökumenikus párbeszéd és a béke iránti elkötelezettség terén vállalt erőfeszítéseket. Kiemelte továbbá az Egyház ökumenikus küldetésének fontosságát, és felhívta a figyelmet az újonnan megfogalmazott Ökumenikus Chartára (Charta Oecumenica), amelyet ünnepi ereketek között írnak alá Rómában, november 5-én. A közgyűlés résztvevői Európa jelenlegi helyzete

kapcsán felidéztek azokat a szenvedéseket, amelyeket az Ukrajnában és a Szentföldön, valamint számos más, gyűlölet és erőszak által szétszabdalt térségben zajló háborúk okoznak.

Ezért Európa püspökei szívből jövő felhívással fordulnak minden hívőhöz, hogy imádkozzanak a „lefegyverzett és lefegyverző békéért”, amint azt XIV. Leó pápa is kéri buzdtatásában. Az igazi béke nem csupán a fegyverek elhallgatását, hanem elsősorban az emberi elmékben, szívekben és kapcsolatainkban megvalósuló békét jelenti. Csak így lehetünk Krisztus üzenetének hiteles tanúi, és csak így győzhetjük le a gyűlöletet, a megosztottságot és az erőszakot. A Fatimai Szűzanya üzenete ma is rendkívül időszerű: arra hív, hogy ragadjuk meg a béke fegyvereit, az imádság és a megterés fegyverét.

Európa püspökeiként és pásztoraiként arra vagyunk hivatva, hogy szinodális úton járjunk: hallgassuk meg híveinket, folytassunk párbeszédet a szekularizált világgal, és ismerjük fel, hogy a Szentlélek még ott is működik, ahol azt a

legkevésbé várnánk! A szinodalitás nem csupán egy egyházi módszer, hanem elsősorban egy missziós magatartás, egy irgalmas tekintet, amivel a világ felé fordulunk. Nem arra kaptunk küldetést, hogy érvekké győzzük meg Európát, hanem arra, hogy szeretettel visszanyerjük.

A közgyűlés központi témája kapcsán a résztvevők megfogalmazták, hogy bár sok nemzet elfelejtette kereszteni gyökereit, az igazi megterés az egyének szívében kell hogy elkezdődjön. Mint Isten irgalmasságát megtapasztaló missziós tanítványoknak, a mi feladatunk nem az ítélezés, hanem a remény újjáélesztése. Ezt a megújulást képes elhozni a kultúrával folytatott párbeszéd, a hiteles tanúságtétel, valamint a szinodalitás, amely által az Egyház újra felfedezheti minden megkeresztelt ember hivatását.

A közgyűlés főelőadásai mély gondolatokat kínáltak a választott témához. Isabel Capelo Gil, a Portugál Katolikus Egyetem rektora rámutatott a technológiai fejlődés és az emberi törekénység paradoxonára, megjegyezve, hogy a háborúk, a klímaválság, a mesterséges intelligencia és az egyenlőtlenségek nem csupán anyagi hiányosságokat tárnak fel, hanem egy mélyebb, egzisztenciális és lelki válságot is. Hangsúlyozta, hogy Európa kulturális öröksége – különösen keresztény gyökerei – továbbra is nélkülözhetetlenek a párbeszéd, a megbélelés és a remény számára, és sürgette az Egyházat, hogy legyen a lelkiismeret hangja a közéletben.

Máté-Tóth András, a Szegedi Tudományegyetem vallástudományi professzora a Kelet- és a Nyugat-Európa között húzódó múltbéli szakadékról

és annak máig fájó következményeiről szólt, ugyanakkor hangsúlyozta, hogy a jelen kihívásai – a migráció, a világháború és az ukrainai háború – egész Európát érintik. Arra hívta az Egyházat, hogy a remény, az irgalmasság és a bizalom megtestesítője legyen, maradjon mentes a politikai befolyástól, és vezesse Európát, ezt a „megsebzett kontinentst”, a remény záradokúján.

A munkacsoportok ülései és a plenáris viták értékes lehetőséget kínáltak a párbeszédre és a tapasztalatcserére, lehetővé téve, hogy a résztvevők a közgyűlés fő témáját még jobban elmélyítsék. Ezenkívül a CCEE közgyűlése meghallgatta az Európai Közösséghez akkreditált szentszéki képviselőnek, az Európai Unió Püspöki Konferenciáinak Bizottsága (COMECE) és a Caritas Europa elnökének beszámolót

it, valamint a CCEE család- és életvédelmi, evangelizációs és kulturális, ifjúsági, valamint szociális bizottságainak tevékenységéről szóló friss jelentéseket is.

Európa püspöki konferenciáinak elnökei mély aggodalmakat fejezték ki a teremtett világ védelme kapcsán. Megállapodtak abban, hogy közös levelet küldenek Ursula von der Leyen asszonynak, az Európai Bizottság elnökének a 2025 novemberében a portugáliai Belém-ben megrendezendő COP30 csúcstalálkozó előtt, sürgetve az európai intézményeket, hogy tegyenek határozott lépéseket közös otthonunk védelmében.

A záró munkaszakasz a szinodalitásról szólt. A résztvevők hangsúlyozták, hogy folytatni kell a közös utat kontinentális szinten is.

Európa püspöki konferenciáinak elnökei naponta szentmisét ünnepeltek a fatimai kegyhelyen, ahol a Boldogságos Szűz Mária oltalmába ajánlották küldetésüket és az egész kontinentst. Közösen imádkozták a szentolvasót és együtt vonultak a gyertyás körmenetben, illetve felkeresték a Batalha-kolostort és a nazaréi kegyhelyet is.

A következő plenáris közgyűlést 2026. október 27–30. között tartják Salzburgban, Franz Lackner OFM érsek meghívására.

Forrás: CCEE/
Nagyváradai Egyházmegye
Fotó: CCEE

A gyónási titokról

Az MKPK Állandó Tanácsának nyilatkozata

Az alábbiakban a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Állandó Tanácsa október 17-én közzétett nyilatkozatát olvashatják.

Megdöbbenve értesültünk arról, hogy olyan törvényjavaslat született, amely a katolikus papoktól a gyónási titok megsértését követelné. Ez súlyosan ellenkezik a Magyar Köztársaság és az Apostoli Szentsték között 1990. február 9-én létrejött megállapodással, amely leszögezi, hogy hazánkban a Katolikus Egyház a Codex Iuris Canonici alapján működik. Ennek az Egyházi Törvénykönyvnek a 983. kán. 1.§-a szigorúan megtiltja a gyóntatónak, hogy a gyónót „bármilyen okból akár csak részben is elárulja”. Ugyanennek a törvénykönyvnek a jelenleg hatályos 1386. kán. 1.§-a elrendeli, hogy „az a gyóntató, aki a gyónási titkot közvetlenül megsérti, az Apostoli Szentstéknek fenntartott önmagától beálló kiközösítésbe esik”. Az Apostoli Penitenciária újabban, tekintettel a gyónási titok elleni támadásokra, megújította és hangsúlyozta ezt a kötelességet, amelyet egyházunk papjai sokszor életük árán is megtartottak. Ennek vértanújaként tiszteli az Egyház Nepomuki Szent Jánost.

Sajnálattal tapasztaljuk, hogy a kiélezett választási kampány keretében rendkívül eldurvult a közbeszéd, sokszor alaptalan hangulatkeltés és rágalmozás is megjelenik. Hangsúlyozzuk papjaink, minden hívő ember és a társadalom felé, hogy nem vagyunk politikai szervezet, a kampányban nem kívánunk részt venni. Küldetésünk a lelkek üdvösségének szolgálata. Feladatunk, hogy elkötelezetten fáradozzunk hazánk és népünk testi-lelki jólétéért és haladásáért, a családekért, a rászorulókéért, az ifjúság neveléséért, az igazságosságért és a békéért.

Budapest, 2025. október 17.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia
Állandó Tanácsa

Forrás és fotó: MKPK Sajtószolgálat

Felavatták Edmund Pontiller emléktábláját

Október 9-én, az alapító Szent Günter (955–1045) liturgikus emléknapján a bakonybéli Szent Maurícius Monostor szerzetesközössége felavatta a rendház zárándokudvarának falán elhelyezett emléktáblát Edmund Pontiller német bencés szerzetesap emlékére, aki 1938–39-ben Bakonybélben bujdosott a náci hatalom elől, 1945-ben pedig vértanúhalált halt.

Az ünnepen Baán Izsák OSB, a monostor perjele felidézte Edmund Pontiller (1889–1945) – a niederaltaichi monostor vértanúja, a hitleri Német Birodalom áldozata – életútját.

Edmund Pontiller 1889. november 4-én született Dölsach-Göriachban, egy ötgyermekes, egyszerű család legidősebb fiaként. Ifjúkori tapasztalatai hatására 1912. szeptember 24-én, Szent Gellért ünnepén belépett a bencés rendbe.

Örökfogadalmat 1916. július 22-én tett, majd nyolc nappal később, július 30-án pappá szentelték a salzburgi dómban. Ezután hosszú ideig tanárként tevékenykedett. Ezekben az években erősödött meg és hatalomra is került a nemzetiszocializmus Németországban. Edmund Pontiller hamar észrevette, és nem is titkolta, hogy ez meny-

nyire életveszélyes eszme: lehet, hogy a német nép felemelkedéséről, a nemzet erősödéséről

Bakonybél egyfajta menedék, búvóhely volt a számára. Az innen keltezett levelei szerint ne-

van szó, de az evangéliummal összeegyeztethetetlen.

Ebben az időszakban létezett „a szószékkel való visszaélés” fogalma: ha valaki nem azt hirdette a templomban, amit a hatalom elvárt, megkövetelt, akkor az illetőt perbe lehetett fogni. Mivel külsőben állt Edmund Pontiller letartóztatása, bennfentes barátai megsúgták az előjáróinak, hogy jobb lenne, ha elmenekülne Németországból. Így került először az ausztriai Lambargba, az ottani bencésekhez, ahol továbbra is szolgált mint tanár és lelkipásztor. Az 1938 márciusában bekövetkezett Anschluss után Ausztriát is el kellett hagynia, így ugyanebben az évben szeptember 17-én Bakonybélbe érkezett.

hezen viselte a hideg telet, de az is nehézséget okozott számára, hogy az itteni bencések közül a többség nem tudott németül. Ezért Kelemen Krizosztom panonhalmi főapát közbenjárására körülbelül fél év elteltével Stefánia belga hercegnő oroszvári kastélyába került káplánnak, majd innen a Baranya megyei Szentegátra, a Biedermann bárók házához. Itt tartózkodott a német csapatok 1944. márciusi bevonulásáig.

Amikor a Wehrmacht megszállta Magyarországot, a nyilasok jelezték a Gestapónak, hogy van itt egy renitens bencés szerzetes, akit ők valószínűleg keresnek. Hamar le is tartóztatták; előbb Bécsbe vitték, majd Berlinbe, ahol perbe fogták. A vádak között szerepelt az ellenséges hatalommal való ösz-

sejzatszás, az ország elhagyása, valutaüzérkedés.

Különösen sértőnek és halált érdemlőnek ítélték 1942 karácsonján Kelemen Krizosztom főapátnak írt levelét, amelyet a Gestapo lefoglalt. Ebben tételesen leírta, hogy milyen szenvedéseknek vannak kitéve a német keresztények, és Hitlert a német trónon ülő véres Néró császárnak nevezte.

A bíróság halálra ítélte Edmund Pontiller, és 1945. február 9-én guillotine-nal lefejezték. Halála napján írt búcsúlevelében ezt írta: „A halálos ítéletet ma négy órakor hajtják végre. Csak egy válaszom van erre a bejelentésre: Uram, legyen meg a Te akaratod!”

Baán Izsák OSB úgy fogalmazott: a vértanúhalált halt Edmund Pontiller illeszkedik a bakonybéli monostor szelleméhez, a spiritus locihoz. Bakonybél tudatosan választotta mindig a marginalitást, de mindig kereste a kapcsolódást a történelmi európai eseményekkel.

Az ünnepi megemlékezés végén Hortobágyi T. Cirill panonhalmi főapát megáldotta az emléktáblát, majd vesperással egybekötött, koncelebrált szentmisét mutatott be a monostor templomában. A homíliát Baán Izsák OSB mondta.

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

(Folytatás az 1. oldalról)

Az ünnepség elején Szalai Gábor igazgató köszöntötte az egybegyűlteket, mások mellett Soltész Miklóst, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkárát, Nacsa Lőrincet, a Miniszterelnökség nemzetpolitikaért felelős államtitkárát és Fülöp Attilát, a Belügyminisztérium gondoskodáspolitikáért felelős államtitkárát – akik

nek és előadásoknak, s egyúttal a kerület egyik legnagyobb rendezvényterme is. További célkitűzés volt a tantermek és a csoportszobák bővítése – az udvar megtartásával –, illetve

szülőként is jelen voltak –, továbbá Ernyei Lászlót, a főváros II. kerületi önkormányzatának képviselőjét, Berhidai Piuszt, a Magyarok Nagyszonya Ferences Rendtartomány provinciálisát és helyettesét, Dobszay Benedeket, valamint minden megjelent ferences testvért, az atyákat,

a ferences oktatási intézmények vezetőit és munkatársait.

„A múlt felidézéséért, a kezdetekre való emlékezésért vagyunk ma itt. Hálát adunk mindazokért, akik mellénk álltak és bizalmat szavaztak nekünk, akik munkájukkal, kitartásukkal, a magyar állam támogatásával segítettek megvalósítani ezt a beruházást. De nem szabad elfelejteni, hogy ez a sok ember, sok fáradozás mind értetek, diákokért van” – fogalmazott Szalai Gábor igazgató.

A Magyarok Nagyszonya Ferences Rendtartomány fenntartásában működő Szent Angéla Ferences Általános Iskola és Gimnázium épületegyüttesének fejlesztésével régi álom valósult meg. Az új aula elkészültével ugyanis olyan közösségi tér jött létre, amely méltó helyszínéül szolgál az iskola programjainak, ünnepsége-

űj könyvtár, ebédlő és edzőterem kialakítása, az iskola régi épületrészeinek megújítása és egy új kápolna létrehozása is.

Az ünnepi szentmise főcelebránsa, Berhidai Piusz *Máté evangéliumából* választott egy részt az átadási ünnepre. „Higgyük el, hogy a Jóisten jó, és gondoskodik rólunk! – mondta. – Ne aggódjatok, ne féljete! Keressétek Isten országát! Isten nem magányos, és ezért minket sem magányosnak teremtett. Isten országa azt jelenti, hogy közösségben vagyunk vele. A felújítás során is a közösség fogalma volt az egyik alapelv. Itt vagyunk ma ebben a szép aulában, és közösséget alkotunk. (...) Közünk van egymáshoz, mindannyiunk-

nak, akik itt vagyunk. Úton vagyunk, és ezen az úton bele kell tanulnunk dolgokba” – fogalmazott a provinciális.

Az intézmény az 1922-ben Budapestre érkezett orsolyita nő-

vérek alapították, és még abban az évben megnyitották a Szent Angéla-leányiskolát, amely az 1930-as évekre gimnáziummal, internátussal és tanítóképzővel bővült. 1948-ban állami fenntartásba került, majd 1994-ben az orsolyita nővérek visszakapták az épületet, és a ferencesekkel kötött megállapodás alapján a ferences rendtartomány látta el az intézmény működtetését. Az 1990-es évektől az iskola folyamatosan bővült, 1998-ban tizenkét évfolyamos-

sá vált az oktatás. Két ferences rendtartásnak köszönhető a Szent Angéla-iskola létrejötte, ezért a közös ünnep az értük való hálaadásról is szólt. Hegedűs Kolos atya alapította az iskolát, Frajka Félix atya pedig

2003-ig, tíz éven át tartó igazgatósága alatt felvirágoztatta az intézményt.

A szentmise után Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár mondott ünnepi beszédet. Hangsúlyozta, hogy 1948-tól összesen nyolc katolikus egyházi iskola működhetett az országban, kétezer-négyszáz diákkal. A rendszerváltás után, az 1990-es évektől napjainkig ez a szám több mint a százszorosára emelkedett, hiszen ma ezerkétszáz helyszínen kétszázhatvanezer gyermek és fiatal jár egyházi intézménybe. Az államtitkár köszönetet mondott a tervezőknek, a kivitelezőknek és az állami szféra munkatársainak, s a tanároknak is megköszön-

te, hogy türelemmel véselték és hordozták az építkezés terhet.

A fejlesztés előkészítése 2014-ben kezdődött. A tervezést Csikós Zoltán és az idén elhunyt Peity Attila építészek végezték, a beruházást a ferences rendtartomány megbízásából Orbán Zolt és Szili Attila bonyolította le. A projekt eddigi költsége megközelítette az 5,5 milliárd forintot. Az intézmény a magyar kormány támogatásával újjalhatott meg a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. közreműködésével.

Dobszay Benedek OFM, a beruházások kíséréseért fele-

lős tartományfőnök-helyettes így emlékezett vissza az elmúlt időszakra: „Nyolc éven át tanítottam a Szent Angéla-iskolában, így személyes ügy volt számomra, hogy a közösségépítéshez méltó fizikai tér szülessen. Azt akartuk, hogy

a pedagógiai szemlélet és a közösség igényei találkozzanak az új terekben. Ezért vontuk be a tervezésbe az iskolavezetést, a tanárokat, és igyekeztünk olyan teret kialakítani, amely nemcsak kiszolgálja a közösséget, hanem alakítja is. Egyszer egy délután lenéztem az aulába, és mindenfelé pamlagokon pihenő diákok kisebb-nagyobb csoportjait láttam. Na, akkor ez megvan! – mondtam. – Pontosan ezt akartuk, hogy legyen egy ilyen tér, ahol jó csak úgy lenni, együtt lenni.”

Beszéde végén Dobszay Benedek külön köszönetet mondott Semjén Zolt miniszterelnök-helyettesnek és Varga Mihály volt pénzügyminiszternek a támogatásukért, az építkezésben részt vevőknek,

a tartományfőnökség munkatársainak a segítségükért, kitartásukért, a diákoknak, a tanároknak és a szülőknek pedig a türelmükért. „Azt kívánom mindannyiútoknak, hogy töltsétek meg ezt az épületet élettel, közösséggel, imádsággal, szolgálattal, tudással, és néha egyetek is.”

Az ünnepség végén Soltész Miklós, Nacsa Lőrinc, Fülöp Attila, Szalai Gábor, Berhidai Piusz és Dobszay Benedek együtt vágták át a nemzeti színű szalagot.

A nap zárásaként zongorakoncerten vehettek részt azok, akik előre regisztráltak az iskola honlapján, így a szülők is részesedhettek az ünnepből. Széles körű támogatással, szponzorok, jegyvásárlók, adományozók és jó szándékú segítők összefogásának köszönhetően az intézmény megvásárolhatta a Budai Ferences Énekes Iskola hangversenyzongoráját. Nyilvános eseményen most szólalt meg először a hangszer a Szent Angéla-iskola aulájában, ahol Bogányi Gergely Kossuth- és Liszt-díjas zongoraművész lépett színpadra. Az első koncert bevételével a ferences nővérek arioli misszióját támogatják.

Ujváry-Radics Gabriella
Fotó: Lambert Attila

A jeruzsálemi vallási vezetők a békefolyamatról és a kétállamiságról

A jeruzsálemi egyházi eljárások október 14-én közös nyilatkozatot adtak ki a gázai háború lezárásával kapcsolatban.

„[Az Úr] mindenütt megszünteti a háborúkat, egészen a föld határáig, szétöri az íjakat és összezúzza a fegyvereket, tűzben égeti el a pajzsokat. Álljatok meg és lássátok, hogy én vagyok az Isten: magasztalni fognak engem a nemzeteknek, és magasztalni fog a föld!” (Zsolt 46,9–11)

A háború tépázta térség több millió lakosával és világszerte több százmillió emberrel együtt mi, a jeruzsálemi egyházak pátriárkái és vezetői is örvendünk a nemrég életbe lépő gázai tűzszünetnek, valamint a foglyok és túsok szabadon bocsátásának.

Szeretnénk élni a lehetőséggel, és elismerésünket fejezzük ki a hatalmas erőfeszítésekért a nemzetközi közösség mindazon tagjainak, akik fáradhatatlanul dolgoztak ennek a jelentős eredménynek az elérésén. Reméljük és bízunk abban, hogy a tűzszünet eme első fázisa valóban a gázai háború végét jelenti, és bármely további nézeteltérés a két fél között tárgyalás és közvetítés útján rendezhető lesz, a lehető legnagyobb önmér-

séklettel, mellőzve az ellenségeskedés újakezdését. Már eleget szenvedett a régióknak egésze ahhoz, hogy ne akarjunk máshogy gondolkodni. Most van itt az ideje, hogy elinduljunk a gyógyulás és kiengesztelődés nagyon hosszú útján, amire oly nagy szükség van palesztinok és izraeliek között.

Erre bátorít bennünket az az elkötelezettség, amelyet a Sarm es-Sejk-i csúcstalálkozó résztvevői számos más

nemzetközi szereplővel együtt tanúsítottak az egyezmény megkötésekor, és reméljük, ez a lenyűgöző globális mobilizáció hamarosan széles körű humanitárius művelten is testet ölt, amely azonnali segítséget nyújt a gázai palesztinoknak és a régió más közösségeinek, ahol sokan otthonuk elhagyására kényszerültek, sokan életüket veszítették, megsebesültek, éheztek, elveszítették a jövedelemforrásukat.

Ezért sürgetőleg kérjük, hogy a Gázai övezetbe és más érintett közösségekbe ne csak élelmiszert, tiszta vizet, üzemanyagot és gyógyszereket juttassanak el mielőbb, hanem ideiglenes menedékeket és egészségügyi ellátást nyújtó létesítményeket is – mindezzel előkészítve egy gyors és átfogó programot, amely a romeltakarításra, illetve a megsemmisült otthonok, üzletek és a polgári infrastruktúra újjáépítésére irányul.

Ugyanakkor továbbra is nagy aggodalommal figyeljük, ahogy egyre több agressziót szenvednek el a ciszjordániai közösségek a telepések terjeszkedése miatt. Ezért arra kérjük az érintett feleket és az egész nemzetközi közösséget, hogy a jelenleg zajló tárgyalások látószögét tágítsák ki, és az foglalja magába Ciszjordánia és Gáza megszállásának lezárását is, és jöjjön létre egy palesztin állam, amely békében él Izrael állammal. Úgy gondoljuk, kizárólag ezen az úton jöhet létre igazságos és tartós béke a Szentföldön és a tágabb Közel-Keleten.

Szeretnénk külön bátorításunkat kifejezni azok felé, akik a Szent Porfiriosz ortodox templom és a Szent Család katolikus templom területén élnek, valamint azok felé, akik az

Al-Ahli anglikán kórházban szolgálnak. A hitben való kitartásotok az elmúlt két év mérhetetlen szenvedései közepette ragyogó példát jelent valamennyiünk számára. Biztosítunk benneteket továbbra is imáinkról és támogatásunkról, és mindent megteszünk, hogy az elkövetkező hetek és hónapok igazolják bizalmatokat az isteni gondviselésben.

Ebben a lelkiületben csatlakozunk keresztényi testvéreinkhez és a többi jóakarató emberhez szerte a világon, és velük együtt adunk hálát a Mindenhatónak, amiért eljöhett ez az ígéretes pillanat, még ha tisztában is vagyunk vele, hogy a béketeremtés munkája éppen csak elkezdődött. Az Úr adja meg valamennyiünknek a kegyelmet, hogy újra elkötelezzük magunkat emellett a létfontosságú feladat mellett, tereljen minket a béke aranykora felé, amelyről már a régi idők prófétái és bölcsői is álmodtak – és amelyért a mi Urunk, Jézus Krisztus életét áldozta, majd feltámadt a halálból az új életre!

Forrás:
Jeruzsálemi Latin Patriarkátus
Fotó: Custodia.org
Fordította: Verestói Nárcisz

Szívéig hatolt az Isten szava

Százhusz éve nevezték ki Székesfehérvár püspökévé Prohászka Ottokárt

1858. október 10-én született Prohászka Ottokár, akit 1905. október 17-én nevezték ki Székesfehérvár püspökévé. Az évfordulók alkalmából a székesfehérvár-vasútvidéki Prohászka Ottokár-emléktemplomban (Jó Pásztor-templom) október 10-én konferenciával, majd szentmisével emlékeztek, melyet Spányi Antal megyéspüspök mutatott be.

Az évforduló alkalmából Prohászka Ottokár egyházkormányzati munkájáról beszélt Mózyessy Gergely gyűjteményigazgató, püspöki levéltáros a néhai főpásztor születése évfordulóján, a hagyományosan megtartott emlékkonferencián.

Mózyessy Gergely előadásában a fehérvári püspökök egyházkormányzati munkásságát járta körül, azt hangsúlyozva, hogy Prohászka

Ottokár munkássága messze túlmutatott a Székesfehérvári Egyházmegye keretein. Az előadásban szó esett püspökségének korabeli, sokszor negatív értékeléséről, amelyben megjelent a közvélekedés néhány kisarkított állítása. Mindezekre reflektálva Mózyessy Gergely bemutatta Prohászka ügyintézési és iratkezelési metódusait, amelyből kiderült, hogy a püspök nem akart maga körül „aulista” uralmat. A püspök törekedett arra is, hogy személyes közelségből ismerje meg az egyházmegyéjét. Püspöksége első három évében csaknem minden plébániára eljutott, s nem is feltétlenül hivatalos, ünnepi keretek között. Ez a helyismereti háttér megdöbbentő alaposságú intézkedésekhez vezette. Papjai sorsát lelken viselte.

Ezt követően Tóth Tamás címzetes kanonok, esperes-plébános köszöntötte a városból és máshonnan érkező híveket. A szentmise elején a főpásztornak ajándékozott egy darabot abból az egyszerű, majd százéves fejéből, amely Prohászka püspök eredeti sírján állt, és amelyből egykori hívei lefaragtak egy-egy darabot, hogy kegyelettel hazavigyék.

A város papságával bemutatott szentmisében Spányi Antal püspök Prohászka Ottokárt iránymutató pásztornak, életútját követendő példának nevezte. Akinek Isten szava, Isten eligazító szeretete a Szentírás keresztlül a szívéig hatolt. A főpásztor arról is beszélt, Prohászka tudta, hogy a hívó embernek az imádság emberévé kell válnia.

Spányi Antal azzal zárta szavait: Prohászka iránymutató ember, aki tudta, hogy minden ember üdvösségéért felelősek vagyunk, akiket ránk bízott az Úr.

A megemlékezés közös imádsággal és kószorúzással zárult a templomban, az Orbán Antal szobrászművész által készített márvány síremléknél. A főpásztor vezetésével imádkoztak Prohászka Ottokár boldoggá avatásáért és közbenjárásáért a budakeszi Prohászka Ottokár Gimnázium, a fehérvári Szent Imre Gimnázium Általános Iskola és Óvoda küldöttei, a Szociális Missziós nővérek, a Prohászka Imaszövetség tagjai, az öreghegyi cserkészcsapat küldöttei, Mészáros Attila alpolgármester és számos Prohászka-tisztelő hívó.

Berta Kata
Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Kovács Kornél

Székelly János püspök, az MKPK elnöke a Pázmány-napon

A katolikus egyetem az igazság keresésére hivatott

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) október 15-én tartotta hagyományos Pázmány-napi ünnepségét. Az eseményen részt vett Székelly János szombathelyi megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, az intézmény új nagykancellárja.

A nap során elhangzott ünnepi beszédek a katolikus egyetem küldetését, a tudomány és a hit egységét, valamint az igazság keresésének fontosságát állították a középpontba.

Az eseményen a PPKE díszdoktorává avatták Jong-Mo Seo-t, a Szöuli Nemzeti Egyetem professzorát, valamint – első alkalommal – átadták a „Kiváló hallgató” és a „Kiváló sportoló” elismeréseket.

Székelly János az ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy a katolikus egyetem óriási kincs nemcsak az Egyház, hanem az egész magyar társadalom számára. XVI. Benedek pápa tanítására utalva kiemelte, hogy az igazi egyetem tevékenysége a teljes igazság keresésére irányul – nem csupán a mérhető valóságra, hanem arra is, ami értelmet ad az emberi létnek. Mint mondta, szintén Benedek pápa volt, aki figyelmeztetett arra, hogy a felvilágosodás óta a nyugati gondolkodás nagy korlátja az ész önkényes önkorlátozása: vizsgálati köréből kizárja az erkölcsi, vallási és filozófiai igazságokat, pedig az emberi élet legfontosabb valóságai – mint a

szeretet vagy a szépség – nem mérhetők, mégis valóságosak. Az objektív igazság létezését tagadni önellentmondás, hiszen maga az állítás is igazságigényt tartalmaz – fogalmazott a katolikus egyetem nagykancellárja.

Székelly János kiemelte: az európai civilizáció három forrásból táplálkozik, amely három városhoz köthető. Athénhoz a görög filozófia, és az a felfogás, hogy a valóság megismerhető. Rómához a római jog, az a meggyőződés, hogy a társadalmat méltányos jogrendnek kell irányítania. Végül Jeruzsálemhez a Biblia kincse, az a felismerés, hogy minden ember a teremtet Isten képmása, végtelen méltósággal és örök rendeltetéssel.

Az esemény keretében a Pázmány Péter Katolikus Egyetem díszdoktorává avatták Jong-Mo Seo-t, a Szöuli Nemzeti Egyetem professzorát. Tudományos tevékenységét Cserey György, az Információs Technológiai és Bionikai Kar (PPKE ITK) dékánja méltatta. A szöuli egyetem és a PPKE ITK között több éve sikeres tudományos és oktatási együttműködés zajlik. Jong-Mo Seo – ahogyan azt előadásában is bemutatta – több mint huszonöt éve a mesterséges retinarendsze-

rek fejlesztésével foglalkozik, s célja, hogy a látásukat elvesztett emberek számára visszaadhas-sák a látás élményét.

A Pázmány-napon kitüntették az egyetem új gazdasági képzését elindító oktatókat. Az egyetem történetében első alkalommal átadták a „Kiváló hallgató” és „Kiváló sportoló” elismeréseket. Köszöntötték a jubiláló munkatársakat is, akik legalább huszonöt éve dolgoznak az intézményben.

Kumintz Géza rektor ünnepi előadásában hangsúlyozta, Krisztus nemcsak a hit, hanem a tudomány megváltója is, ezért a katolikus egyetem az igazság, a hit és az értelem egységére épül. A szólás, az oktatás és a kutatás szabadsága a lelkiismereti és vallásszabadságban gyökerezik.

A központi ünnepség mellett a Pázmány-nap keretében sor került a frissen PhD-fokozatot szerzett hallgatók doktorrá avatására, valamint a habilitációs oklevelek átadására is. A frissen fokozatot szerzett hallgatókat Birher Nándor Máté, a Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar és Cserey György, az Információs Technológiai és Bionikai Kar dékánja, valamint Völgyesi Levente, a Jog- és Államtudományi Kar dékánhelyettese is köszöntötte. Az ünnepségen negyvenhét hallgató doktorrá avatására került sor, és nyolc oktató vehette át habilitációs oklevelét.

Forrás és fotó:
Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Az élhetőbb környezetért

Véget ért a 72 óra kompromisszum nélkül idei önkéntes akciója

Október 12-én lezárult az idén tizen-nyolcadik alkalommal megrendezett „72 óra kompromisszum nélkül” elnevezésű, háromnapos önkéntes akció a három történelmi keresztény Egyház és az Ökumenikus Ifjúsági Iroda szervezésében.

A 72 óra kompromisszum nélkül mottóját idén *A galatákhoz írt levélből* vették a szervezők: „Tegyük jót mindenkivel!” Ennek jegyében országszerte több mint nyolcezer önkéntes több száz feladatot teljesítve végzett ökológiai, társadalmi és közhasznú munkát, hogy szebbé, élhetőbbé tegyék a környezetüket, és példát mutassanak arra: közösen, egymásért összefogva jobb lehet a világ. Nem csupán három napra. A röviden csak „72 óra” néven ismert közösségi kezdeményezés 2006 óta csaknem százezer fiatalot mozgatott meg országszerte, akik több mint ötezer közhasznú projektet hajtottak végre.

A mostani esemény a számok területén is tartogatott érdekességeket. A német-osztrák ötletből született önkéntes programba tizenkilenc évvel ezelőtt kapcsolódott be Magyarország, akkor még csak két egyházmegyével (a szombathelyi és a győri). Így voltak olyan települések, ahol idén már huszadik alkalommal vettek részt önkéntesek az akcióban. Például Sopron városa is megemlékezett a jubileumról. Az ország másik végén egy önkéntes csapat tagjai elhatározták, hogy elkészítik a valaha volt leghosszabb magyar rétest. Az eddigi százhuszonnégy méteres rekordot jóval túlszárnyalták.

Kocséran nagy hangsúlyt kapott a nemzedékek közötti együttműködés. Egy másik helyszínen az elektronikai készülékek kerültek célkeresztbe, melyekről tudjuk, hogy akár füg-

gőséget is okozhatnak, de jól használva megkönnyíthetik az életünket. Ezen a területen az ifjabbak legtöbbször több tudással rendelkeznek, mint az idősebbek, akiknek támogatásra lehet szükségük. Erre az igényre figyeltek fel a pestszentlőrinci Egyesített Szociális Intézmény munkatársai, és meghirdettek egy programot a 72 óra kompromisszum nélkül keretében. Az önkéntes fiatalok segítséget és tájékoztatást nyújtottak hosszabb ideje fiatal társaiknak, és értő figyelemmel beszélgettek velük.

Október 12-én kora este a 72 óra kompromisszum nélkül önkéntes akcióban részt vevő településeken és a fővárosban is megtartották a zárórendezvényt, amely a csapatok vezetőinek élménybeszámolóját, az önkéntes munka kiértékelését és a tapasztalatok megosztását foglalta magában. A szervezők remélik, hogy a háromnapos akció során országszerte olyan kapcsolódások alakultak ki, amelyek év közben is kitartanak, és a jövő évi 72 órás rendezvényig is rendszeres önkéntes tevékenységben fognak kibontakozni.

**Forrás: Ökumenikus Ifjúsági Iroda/
Góbel Agoston
Fotó: Sipeki Péter**

Mária az imádkozó ember példaképe

Szentévi zarándoklat Búcsúszentlászlón

Október 12-én, vasárnap a búcsúszentlászlói kegytemplomban gyűltek össze a hívek az egyházmegyei szentévi zarándoklatra, ahol Udvardy György veszprémi érsek mutatta be az ünnepi szentmisét.

Tódor Szabolcs helyettes esperes, plébános II. János Pál pápa szavait idézte, aki az új évezred kezdetén a megújulásra hívta a világot: „Ha megújulni szeretnénk, életünk középpontjában Istennek kell állnia.” A plébános emlékeztetett, hogy mindannyian az életszentségre kaptunk meghívást, és példaként a nemrég boldoggá avatott Boldog Bódi Mária Magdolnát említette, akinek hite és élete ma is irányt mutat. Felidézte Ferenc pápa gondolatát is, aki szerint a mai ember bár sok mindennel rendelkezik, gyakran mégis a remény hiányától szenved – ezért hirdette meg a Szentatyát a remény szentévé.

Prédikációjában Udvardy György érsek Rózsafüzér Királynőjének ünnepéhez kapcsolódva

Mária példája ma is tanít bennünket, hogyan ismerjük fel Isten akaratát, és hogyan őrizzük meg a hitet a próbák között. A rózsafüzér – folytatta a főpásztor – Krisztus-központú imádság, amely békét teremt a szívben, elcsendesíti a gondolatokat, és segít abban, hogy életünket Isten jelenlétében tudjuk élni. Zárásként a Veszprémi Főegyházmegye jelmondatát idézte: „Őseink hite a jövő reménye.” Jövőnk lesz, ha imádkozunk – egyénileg és közösségekben is.

A szentmise végén Tódor Szabolcs plébános halálát fejezte ki mindazoknak, akik szolgálattal hozzájárultak az ünnephez, és bátorította a híveket az imádság kitartó folytatására. Végül Udvardy György érsek kifejezte: „Akkor örülnék, ha mindazok életében, akik itt voltak, erősebben jelen lenne a rózsafüzér-imádság. Aki pedig eddig elmulasztotta, ma este vegye kézbe újra a rózsafüzért!”

A szentmisén közreműködött a kegytemplom kórusa és a Zala Brass fúvósegyüttes.

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Mária imádkozó lelkületéről, a rózsafüzér történetéről és az imádság megújító erejéről elmélkedett. „Mária az Egyház anyja, az imádkozó asszony, az Egyház védelmezője – fogalmazott az érsek. – A Szűzanya az imádkozó ember példaképe, aki várja az Úr igéjének beteljesedését.

A megfogant, de meg nem született életekre emlékeztek

A pécsi köztemető időtlen csendjében, a város zaját a kapukon kívül hagyva gyertyagyújtással emlékeztek a résztvevők a meg nem született gyermekekre október 15-én.

A köztemetőt működtető Biokom Nonprofit Kft. által szervezett megemlékezésen részt vett Kóhegyi Csaba, a Biokom NKft. stratégiai és köztemetővezetője, a Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület elnöke; Zag Gábor, Pécs város alpolgármestere; Máger Róbert, a Pécsi Egyházmegye püspöki irodaigazgatója; Manhardtne Szlovák Katalin evangélikus lelkész és Kisovári-Németh Márta református lelkész. Az I. számú parcellában 2023-ban kialakított emlékhelyen egy féltérre ereszkedő, a kezeit imára kulcsoló angyalt ábrázoló szobor hívja fel a figyelmet a megfogant, de természetesen vagy művi úton bekövetkezett vetéles miatt meg nem született gyermekek tragédiájára.

A Központi Statisztikai Hivatal vonatkozó adatai szerint 2024-ben Magyarországon 33 293 volt a magzati veszteségek száma, ebből 20 257 esetben művi úton történt terhességmegszakítás miatt. Több száz élve születésre hatvankilenc magzati veszteség jutott, ami drámai képet fest társadalmunkról. A megemlékezésen Máger Róbert püspöki irodaigazgató beszédében kiemelte, hogy minden megfogant élet értékes, egyedi és megismételhetetlen, ezért a magzat elvesztése minden esetben gyász és fájdalom a szülők számára, és kihatással van egész életükre. Súlyos lelki sebeket okoz, melyeket gyógyítani kell.

Ennél az emlékhelynél lehetőség van nyugalmat keresve imádkozni azokért, akik nem születhettek meg, akikről nem tudjuk, miként néztek volna ki, akiknek még nevet sem adhat-

tak szüleik, akiknek még sírhely sem adatott a temetőben. Földi életük éppen csak elkezdődött az anyaméhben, ám idő előtt véget ért. Ők már az Istennél vannak – hangsúlyozta Máger Róbert.

Manhardtne Szlovák Katalin evangélikus lelkész beszédében úgy fogalmazott, hogy a meg nem született gyermekek a létezését csak kevés ideig tapasztalhatták meg, amíg érezték anyjuk szívverését. Azonban ők már színről színre, teljes valóságában szemlélve tekintethetnek az Isten arcára, ami az élőknek nem adatik meg.

Kisovári-Németh Márta református lelkész kiemelte, hogy ezek a gyermekek már megérkeztek Isten szeretetébe, noha a földön itt ma-

radt a fájdalom, hogy emberi kar nem érinthette őket, de a mennyei kar a szeretetébe fogadta őket, ez Isten vigasztalása.

Az emlékezés közös imádsággal és gyertyagyújtással ért véget. Az angyal szobra mellett a 139. zsoltár márványba faragott szavai csendben hirdetik: „Anyám méhében te szőtted a testem. Áldalak, amiért csodálatosan megalkottál, és amiért csodálatos minden műved. Lelkem ismered a legmélyéig, létem soha nem volt rejtve előtted.” (Zsolt 139,13–15)

Forrás és fotó: Pécsi Egyházmegye

Népi kalandtúra Hajdúdorogon

Formabontó ügyességi versenyt rendeztek október 10-én Hajdúdorogon, a Nagy Szent Bazil Görögkatolikus Általános Iskolában. A megmérettetésben a Hajdúdorogi Főegyházmegye fenntartásában működő intézmények különleges bánásmódot igénylő tanulói is részt vehettek, bizonyítva, hogy a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő, sajátos nevelési igényű gyerekekben is ott lapul a tehetség.

A Népi kalandtúra elnevezésű rendezvény második alkalommal adott lehetőséget a különleges bánásmódot igénylő tanulók tehetséggondozására. Tavaly *Szüretelő* címmel szerveztek komplex ügyességi csapatversenyt Szolnokon, a Szent Tamás Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskolában. Idén a hajdúdorogi Nagy Szent Bazil Általános Iskola, illetve annak három munkatársa, Kissné Dalanics Ildikó intézményegység-vezető; helyettese, Petrusné Simicskó Julianna és Bencze Gyöngyi győgyopedagógus vállalta a verseny megszervezését.

Imádsággal kezdődött a rendezvény. A gyerekek, a kísérők és a segítők Dalanics Zoltán esperes-parókusával és Baráth Gábor segédlelkessel együtt kérték Isten áldását a versenyre. Petrusné Simicskó Julianna köszöntötte a jelenlévőket, hangsúlyozva, ez a kihívás nem arról szól, hogy ki a leggyorsabb vagy a legerősebb, hanem „a mozgásról, a jókedvről és az összetartozásról”.

Kissné Dalanics Ildikó ismertette a Népi kalandtúra jelmondatát: „A múlt gyökere, a jövő ereje!” Köszöntőjében kiemelte, a versennyel szeretnék felhívni a figyelmet a néphagyományokban rejlő értékekre. „A néphagyományok olyanok, mint a fa gyökerei: belőlük táplálkozunk” – fogalmazott. Az iskola 6. osztályos tanulóiból álló Cserfes énekegyüttes ízelítőt adott népdalkincsükből.

A versenyre összesen tizennégy csapat érkezett hat különböző településről: Nyírcsádról (Szent Piroška Görögkatolikus Általános Iskola), Dunaújvárosból (Szent Pantaleimon Görög-

katolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), Szolnokról (Szent Tamás Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola), Debrecenből (Szent Efrém Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola), Nyíradonyból (Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola) és Hajdúdorogról (Nagy Szent Bazil Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium Általános Iskolai Tagintézménye).

Minden csapat egy előzőleg elkészített zászlót vitt magával a versenyre. A helyszínen csatakiáltást is megfogalmaztak a gyerekek, amit a verseny kezdetén bemutattak a háromfős zsűri előtt. A megmérettetés három helyszínen zajlott. A csapatok menetlevélben gyűjtötték a pecsét-

teket a feladatok elvégzése után, melyek között volt szókirakó, ritmusgyakorlat, hangszer- és dallamfelismerés. A „Dobbants rá!” elnevezésű állomáson az iskola két, népviseletbe öltözött tanulója tánclépéseket mutatott be, melyeket utánozniuk kellett a verseny résztvevőinek. Két állomáson is a kukorica játszott a főszerepet. Az egyiken meghatározott idő alatt kellett minél több csövet lemorzsolni, a másikon csutkából igyekeztek tornyot építeni a versenyzők. Az iskola tornatermében zsákban futás, nyári sí és nevezlabdadobás állította a kihívás elé a csapatokat.

Forrás és fotó: Hajdúdorogi Főegyházmegye

A szentek fölismerik másokban az életszentség jeleit

Beszélgetés Erdő Péter bíboros, prímással

(Folytatás az 1. oldalról)

– Együtt ünnepeltük a Szent Péter-bazilika magyar kápolnájának búcsúját, a Magyarok Nagyasszonya ünnepét. A Szent István királyunk kérésére a bazilika tőszomszédságában helyet kapott egykori Sanctus Stephanus minor templomnak és a jogutód kápolnának ezeréves története van. Miben áll ez, és hogyan segítette a magyar katolikus hívek életét?

– Szent István királynak, úgy tűnik, olyan nagy geopolitikai koncepciója volt, mint a legkiválóbb nomád nagyfejedelmeknek. Magyar központot akart létesíteni az akkori világ fontos városaiban: Rómában, Konstantinápolyban, Ravenában, Jeruzsálemben. A római alapítás kitér ezek közül, hiszen később is ez volt a Szentszékkal való magyar kapcsolattartás színhelye. A kápolna pedig a zarándokoknak a pihenőhelye lett, a mellé épített vendégházzal. Az a tény, hogy ennyire közel van Szent Péternek a hagyomány szerinti sírházhoz – csak a Campo Santo Teutonico, a németek hajdani zarándokháza van még ilyen közel –, azt mutatja, hogy mi nagyon is Szent Péter sírja és Szent Péter utóda iránt köteleződöttünk el. Ez tehát a szimbolikus üzenet.

Amikor később barokk stílusban átépítették a régi Szent Péter-bazilikát, majd kibővítették, és a sekrestyeszárnyat is kialakították, akkor lebontották a magyar kápolnát a zarándokházzal együtt. Persze már rossz állapotban is volt. Gondoljunk bele, Magyarország ekkor nem volt már sem önálló, sem gazdag; nem tudott a török uralom alatt lévő országrész sem diákokat küldeni Rómába, sem pedig anyagilag támogatni az itteni jelenlétet, hanem később egy másik szálon indult meg a magyar jelenlét, és a Collegium Hungaricum, aztán összevonva a Collegium Germanicum et Hungaricum lett egy olyan központ, ahol magyar diákok tanulhattak, és magyar egyháziak találkozhattak. Ennek ellenére újra és újra fölmerült a gondolat, hogy kellene egy magyar nemzeti templom vagy kápolna. Többszöri próbálkozás után tulajdonképpen a VI. Pál pápa alatt elkezdődött és II. János Pál alatt kiteljesedett enyhülési politikának, a „disgelo” (felolvasás) politikájának az egyik jelensége volt, hogy egyrészt a Szent-szék megadta ezt a bizalmat, és a Szent Péter-bazilikában lehetett nekünk kápolnánk, másrészt hogy a magyar Egyház és a magyar állam is támogatta ezt a vállalkozást. Annak a kornak igazán kiváló művészei vettek részt benne, tehát nemcsak Varga Imre mint szobrászművész, aki a főoltárt és Szent István alakját is megmintázta, hanem számos más szobrászművészünk is, akik a magyar szentek domborműveit készítették. Nagyon igényes és a Szent Péter-bazilikához méltó színvonalú kápolna keletkezett akkor.

– VI. Piusz pápa 1776-ban lebontani kényszerült a régi magyar Szent István-kápolnát az új sekrestye építése miatt. Ez alkalomból kiadott bullájában kifejezte kívánságát: „az utódaim majd gondoskodnak a most lebontott kápolna pótlásáról”. Kétszáz év elteltével, és a pápai bulla szava valósággá lesz. Ennek a folyamatnak van egy nagyon szép üzenete.

– Igen, de azért az is benne van, hogy „az órák nem mindenütt egyforma gyorsan járnak”. Kétszáz év után sikerült ezt a kápolnát kialakítani. Nagy jelentősége van annak is, hogy a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére szentelték. A Nagyasszony kultusza Szent István halála után – kicsit az ő gesztusa nyomán, az ő legendőjára építve – terjed el, és a barokk korban újra fölvirágzik, mert a töröktől való felszabadulást a Szűzanyának tulajdonították a kortársak. Beleértve Lipót császárt és magyar királyt is, aki őszinte szívvel hitt ebben a közbenjáró segítségben. Tehát a Magyarok Nagyasszonya kultusza és a Magyarok Nagyasszonya-kápolna egy ilyen üzenetet is hordoz. Ugyanakkor, ha végigmegyünk a Szent Péter-bazilika altemplomában, látunk ott jó néhány egyéb nemzeti kápolnát is, és azoknak az oltárképe is többnyire a Szűzanyát ábrázolja – gondolok itt a lengyel, a litván és más kápolnákra. Katolikus hagyományai alapján bizony sok európai nép a nemzeti védő-

a haláltusáját is valós időben követhette az egész világ televízió és más tömegtájékoztató eszközökön keresztül; a temetését ugyanígy. Ezek a jelenségek, melyek végighulámozottak az egész földkerekségen, elgondolkoztattak bennünket, hogy tulajdonképpen hogyan is működik ma a Lélek, milyen lelkek működnek ma a világban. A jónak és a rossznak egyfajta áramlása az emberiség közösségi tudatában, az emberek lelkén keresztül működik, mondhatnám, van ennek egy egyéni és egy globális vonatkozása is.

Azt, hogy II. János Pál nagy pápa volt, Sodano bíboros talán már egy nappal a Szentatya halála után kimondta: „Giovanni Paolo, il Grande”, a Nagy II. János Pál pápa, mert azt akarta, hogy így maradjon meg a neve a keresztény közösség emlékezetében. Ugyancsak azokban a napokban történt – akkor már bíborosként voltunk együtt, talán Tomko bíboros volt a kezdeményezője –, hogy elkezdtek aláírásokat gyűjteni a bíborosok közt: „Santo subito”, „azonnal szent”, rögtön avasák szentté! Tudniillik, hogy ne kelljen megvárni a szenttéavatási eljárás határidőkhöz kötött lassú menetét, hiszen mindenki meg volt győződve arról, hogy egy szent távozott el közülünk. Nyilván meg kellett várni az új pápát, hogy ő miként dönt, milyen felmentéseket ad, vagy milyen határidők szerint rendezi az ügyet, de hogy minél hamarabb el kell kezdeni, arról mindenki

re azóta annyiban módosult a látószög, hogy ma már mindenki globálisan gondolkodik. Akkor úgy éreztük, hogy Európában gondolkodni nagyon tág szemléletet jelent.

Ma pedig van, aki ezt is szűkösnek érzi. Persze János Pál pápa nem az az ember volt, aki csak Európára szorítkozott, hiszen beutazta az egész világot, és megrendítő volt, hogy amikor már nehezebb esett beszélni, még akkor is harminc-negyven nyelven elmondta a karácsonyi jókívánságait, mert igyekezett minden emberhez szólni.

– Itt szolgáltam, a Vatikáni Rádióban a 2000-es nagy jubileum után, amikor küszöbön állt az új tagországjelöltek felvétele az Európai Unióba. Emlékszem a Szentatya biztatására, hogy lépünk be az Európai Unióba. De a maga tekintélyével azt is erősen szorgalmazta, hogy vegyék be az Európai Unió alkotmányának preambulumaiba, hogy Európának alappillére a keresztény mivolta. Nem hallgatták meg. Mennyiben keresztény Európa, legalább a gyökereiben, és mi következzék ebből?

– A kereszténység itt, Európában mindmáig nagyon fontos alkotórésze a kultúrának. Szokták mondani azt is, hogy még aki vallásosan nem elkötelezett vagy nem

ség képviselője, és aztán mások is, még a buddhisták is föl sorakoztak amellett, hogy az életnek ez a ritmusa itt nagyon fontos. Ez csak egy példa arra, hogy a kultúra

az emberi közösség életének egyfajta egységét jelenti. Ezt az egységet pedig többnyire mindenütt egy világnézet, de leginkább egy vallás teremti meg. Ebben benne van az időnek a ritmusa – ünnepek, esetleg munkaszünet, gyásznapiak –, és benne van a térnek az elrendezése is. Például az a tény, hogy a kisebb települések közepén Európában ott áll a templom. Vagy magának a templomépületnek és a köztéri szobroknak, a keresztnek a jellege, amelyek emlékeztetnek arra, hogy az egység, mindennapi életünkön túl van valami magasabb. És ez a közösséget egy bizonyos módon rendezi.

– Mindeközben nem erodálódik túlságosan is a keresztény közösség az utóbbi években?

– Igen, erodálódik, pusztul vagy pusztítottatik. Az mindenestre kétségtelen, hogy az európai jogban nem sikerült érvényt szerezni neki. II. János Pál pápa az utolsó éveiben nemcsak a diplomáciai testületnek, hanem a bíborosoknak is feladatául szabtta – legalábbis a mi vidékünkön –, hogy járjunk közben az európai uniós képviselőknél: támogassák, hogy említés legyen a görög-római, esetleg a keresztény örökségről. De nem sikerült a kereszténység említését elérni. Egyébként amikor mi ebben az ügyben eljártunk annak idején, már a budapesti nunciussal éreztük, hogy nem fog menni. Nagyon udvariasak voltak a képviselők, de azt mondták, akárhogy szavaznak is ők, a brüsszeli többséggel szemben annak nem lesz sok foganatja.

– II. János Pál pápa arról is beszélt az európai koncepciójában, hogy Európa az Atlanti-óceántól az Urálig terjed.

– Nyilván benne van ebben az a felismerés, hogy a keresztény örökséghez a bizánci változata is hozzátartozik, szemben egyes amerikai szerzőkkel, akik a bizánci kultúrát próbálták egy teljesen más kultúráként bemutatni, és szinte szembeállítani a nyugati kereszténységgel. De ő inkább ezt az egységet hangsúlyozta. Igaz ugyan, hogy

éppen a keleti kereszténység körében az Urálig tartó Európát néha úgy jellemezték: miért csak az Urálig, miért nem a Csendes-óceánig? Egyébként Európa esetében ez egy igen

kényes kérdés, mert a többi földrésszel szemben Európának nincsenek természetes határai. Tehát nem olyan, mint Ausztrália, Észak-Amerika, melyeket tenger vesz körül. Kelet felé egy kulturális, gazdasági és egyéb határrendszert működik. Egyébként a kereszténységgel kapcsolatos, hogy Európa közös kultúrájú egységgé vált. Hiszen az ókorban a Mediterráneum volt a kultúregység, amely Észak-Európát nem tartalmazta, viszont Észak-Afrikát meg a Közel-Keletnek egy bizonyos részét igen. Tehát éppen a népvándorlás korában, éppen a keresztény missziók során – és részben az iszlám terjedése kapcsán is – átrendeződött a kulturális tér. Később sokan hajlamosak voltak úgy gondolni, hogy ez egy földrajzilag lehatárolt térség is. Ez teljesen soha nem volt igaz.

– Egy hónappal ezelőtt Magyarországon nagyon szép ünnep volt: boldoggá avatták Bódi Mária Magdolnát. Most arra emlékeztünk itt, Rómában, hogy nyolcvan évvel ezelőtt lett vértanú, Mindszenty József bíboros pedig ötven évvel ezelőtt fejezte be a földi életét. A két nagy személyiségre együtt emlékeztünk a Római Magyar Akadémia dísztermében. A földrajzi kötetlenül túl mi köti össze ezt a két személyt?

– Jogi értelemben lehet mondani, hogy éppen Mindszenty József volt a püspök, amikor elindították Bódi Mária Magdolna boldoggá avatásának előkészületeit, tehát az egyházmegyei informatív szakaszt. Azonban valami más is összekapcsolja őket. Ez pedig a szentek érzéke az életszentség iránt. A szentek fölismerik másokban az életszentség jeleit, és Mindszenty, akkor még veszprémi püspökként, azt mondta, hogy Bódi Mária Magdolna története egy vértanúság története. Ez a felismerés indította őt arra, hogy elkezdjék az informatív eljárást. Nagyon fontos, hogy ráértett arra az üzenetre, amely Bódi Mária Magdolna tanúságtételéből sugárzott.

Vértessaljai László SJ/
Vatikáni Rádió
Fotó: Merényi Zita

szentjének tekinti a Szűzanyát. Ilyenkor, végigjárva ezeket a kápolnákat, óhatatlanul úrrá lesz az emberen az az érzés, hogy egymásnak is testvérei vagyunk, és a Szűzanya tisztelete összekapcsol minket.

– A Szent Péter-bazilika Kórus-kápolnájában tartott szentmise homíliájában említést tett Szent II. János Pál pápáról. Visszatekintve, hogyan lehet értékelni az ő péteri szolgálatát?

– Amikor a Szentatya elhunyt, az megrázta a világegyházat. Az első volt a világtörténelemben, akinek még

meg volt győződve, mert hiszen az életszentségnek egy különös gazdagságát hagyta ránk II. János Pál. Nagyon sok mindent meghagyott a részletekben is: például „Európának a lelke” nagyon fontos volt számára. Az egész európai közösség Kelet és Nyugat kettősségében gondolkodott, és ezért mondta gyakran, hogy „Európának és az európai Egyháznak mindkét tüdejével kellene lélegeznie”.

Ő itt a latin szertartású és a keleti szertartású keresztényekre gondolt, vagy néha talán a nyugati rendszerű és a szocialista vagy volt szocialista országokra. Mindeneset-

mélyen hívó, önkéntelenül vagy tudatosan az is nagyon sok mindenben szeretettel fogadja vagy igényli azokat a struktúrákat, amelyekbe a keresztény vallásosság rendezte a mindennapi életét. Emlékszem, egy alkalommal az Európai Uniónak a megbízottjaival, a vallások képviselőivel beszélgettem, és valaki fölvetette – nyilván nem az egyházak részéről –, hogy mi lenne, ha nem hétnapos lenne a hét, hanem dekárendszer vezetnénk be, mint a francia forradalom után. Az első, aki tiltakozott, még csak nem is egy keresztény személyiség volt, hanem a zsidó közös-

ADÁSVÉTEL

RÉGI könyveket, képeslapokat vásárolok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virrasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltániszentség előtt. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával pápi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaládába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirrasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Előspénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családkozhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmisét mutatnak be Mindszenty József bíboros boldog-
gá avatásáért a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba u. 5.) a következő napokon: 2025. november 6., csütörtök, december 6., szombat. A szentmisék 7 órakor kezdődnek.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Mórícz Zsigmond út 141.): december 4-én 16 órától 7-én 13 óráig ADVEN-TI lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 11-én 18 órától 14-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Belső gyógyulás”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2025. október 29., november 12., 26., december 3., 17. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti (tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272).

Hivatástisztázó lelkigyakorlatot tartanak a ferencesek Szécsényben (szécsényi ferences kolostor – Szécsény, Haynald La-jos u. 9.) minden 18 és 35 év közötti, egyedülálló, katolikus keresztény és a ferences lelkiség iránt érdeklődő férfiak, november 21. és 23. között. Jelentkezési határidő: november 18. További információkért a hivatas@ferencesek.hu e-mail-címen lehet érdeklődni.

GYÓNTATÁS

Többnyelvű szentgyónási lehetőség a pesti ferenceseknél. A budapest-belvárosi ferences templomban (Budapest V., kerület Ferenciek tere) lehetőséget biztosítanak a gyónás szentségében való részesülésre azoknak is, akik Budapesten vagy akár Magyarországon más részen élnek, de nem beszélnek magyarul, akárcsak azoknak, akik turistaként látogatnak el hozzájuk, vagy különböző nemzeti kisebbségekhez tartoznak.

MÉCS NAPOK

A MÉCS Napok lelkigyakorlatokat a MÉCS-ben szolgálatot vállaló papok és házaspárok szervezik minden érdeklődőnek.

MÉCS Napok – lelkigyakorlat fiatal pároknak. Szeretettel várják az együtt járó és jegyespárokat, valamint három éven belül házasodott házaspárokat a következő alkalomra: 2025. november 14-16., péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot vezeti: Mészáros Domonkos OP. Jelentkezési határidő: november 7., péntek. További információ: <https://mecshonlap.hu>

MÉCS Napok – lelkigyakorlat házaspároknak. Szeretettel várják a három évnél régebb óta szentségi (vagy rendezhető) házasságban élő házaspárokat a következő alkalomra: 2025. november 21-23., péntek estétől vasárnap délutánig, a Budatétényi Verbita Szent Arnold Lelkigyakorlatos Házba (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3-5.). A programot vezeti: Mészáros Domonkos OP. Jelentkezési határidő: november 16., vasárnap. További információ: <https://mecshonlap.hu>

LELKINAPOK

Lelkigyakorlatot tartanak házaspároknak „Kü-lönbözőségeink és erőforrásaink” témakörben a Családok Jézusban Közösség szervezésében, Berefürdőn 2025. október 23-26. között, csütörtöktől vasárnapig.

2025 ŐSZ

MÁRIARADNAI BÚCSÚ
október 6-8. | 3 nap | 99.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT
október 15-20. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
október 27-31. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

2025 ADVENT

ADVENT ERDÉLYBEN
december 5-7. | 3 nap | 99.900 Ft/fő

ADVENT LENGYELORSZÁGBAN
december 6-7. | 3 nap | 109.900 Ft/fő

2026 TAVASZ

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT
AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN
2026. február 9-12. | 4 nap | 359.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
2026. március 2-8. | 7 nap | 389.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT DÉL-OLASZORSZÁGBA
2026. március 20-25. | 6 nap | 459.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

Az Országos Magyar Cecília Egyesület (OMCE) szeretettel meghívja tagjait éves közgyűlésére

2025. november 21-én,
pénteken 16 órától

a Központi Szemináriumba
(Budapest, V. Papnövelde u. 7.)

Bővebb információ és jelentkezés: lelkigyakorlat@csjk.hu vagy <https://www.par-beszed.hu/programok>

ÉLETVÉDŐ NAP

Gyermeekéldés – A gyermek áldás címmel rendezik meg az V. Országos Életvédő Napot Debrecenben november 22-én, szombaton 8-18 óra között, a Szent Efrém Görögkatolikus Általános Iskolában (Debrecen, Kossuth u. 44.). Témák többek között: Létezik-e „katolikus lombik”?; Ciklus show; Kélen hónap – Egy tanév; Az abortusz, vetélés utáni gyógyulás; Kiskorúak babavárása. A rendezvény ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb információk: <https://hd.gorogkatolikus.hu/>

LELKIPÁSZTORI NAPOK

„Hirdessétek az evangéliumot! (Mk 16,15) – Lelkipásztori napok az evangelizációról címmel kerül megrendezésre az Országos Lelkipásztori-Teológiai Napok Esztergomban, a Szent Adalbert Rendezvényközpontban (Esztergom, Szent István tér 10.) 2025. november 24-én, hétfőn 9 óra és november 26-án, szerdán 14 óra között. A három nap célja, hogy a résztvevők elmélyíthessék teológiai és pasztorális ismereteiket, valamint gyakorlati és közösségi tapasztalatokat szerezenek a lelkipásztori szolgálat és az evangelizáció, illetve az „első meghirdetés” területén. A konferencia során előadások, műhelyfoglalkozások, beszélgetések, szentmisék, közös imák várják a résztvevőket, melyek tartalmilag szorosan kapcsolódnak a teológiai képzés célkitűzéseéhez, de érintenek minden katolikus hívót. Részletes program, jelentkezés és bővebb információ: <https://oli.katolikus.hu/>. E-mail: oli@katolikus.hu T.: 06/30-640-1059 (munkanapokon 10-16 óra között).

ZARÁNDOKLAT

15. Via Sancti Martini – Szent Márton-zarándoklat Budapesten 2025. november 8-án, szombaton 9 órától. Találkozási helyszín: Kisboldogasszony- (Egyetemi-) templom (Budapest V., Papnövelde u. 7., megközelítés: M3 metró, Kálvin tér vagy a Ferenciek tere megállóból). A zárandoklat témája: „Ti Szent Márton népe vagytok II.”. A zárandoklat házigazdája: Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora. A részletes program <https://viasanctimartini.hu> oldalon érhető el. Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

ZARÁNDOKLAT

15. Via Sancti Martini – Szent Márton-zarándoklat Budapesten 2025. november 8-án, szombaton 9 órától. Találkozási helyszín: Kisboldogasszony- (Egyetemi-) templom (Budapest V., Papnövelde u. 7., megközelítés: M3 metró, Kálvin tér vagy a Ferenciek tere megállóból). A zárandoklat témája: „Ti Szent Márton népe vagytok II.”. A zárandoklat házigazdája: Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora. A részletes program <https://viasanctimartini.hu> oldalon érhető el. Minden érdeklődőt szeretettel hívnak és várnak!

RÓZSAFÜZÉR-IMÁDSÁG

TÉRden álló férfiak rózsafüzér-imádsága lesz Budapesten, a Szent István-bazilika előtti téren. Időpontok: november 1., december 6., elsőszombati napokon 10 órától. Gyülekező 09.45 órától. A hívó férfiak együtt, térdén fohászkodnak a Szűzanya közbenjárásáért, az önazonosság megerősödéséért, szívbeli békéért, a kiengesztelődésért.

Megbízható magánszemély kínál idős
Hölgy/úr részére biztos havi pénzbeli juttatást,
életjáradéki szerződés keretében, ügyvédi
közreműködéssel, jogilag rendezett formában.

- Rendszeres havi juttatás
- Élethosszig tartó anyagi biztonság
- Ügyvédi közreműködés

ÉRDEKLŐDNI:
06-30-208-6354

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

sért, a hitben való gyarapodásukért, az Istenhez való megtérésért, a férfistevérek imádságban való megerősödéséért, valamint gyermekeinkért, családjainkért és egész imádkozó nemzetünkért. A szervezők kéri, hogy ahol imádkoznak bátor férfiak, jelezzék a szivekszovert-segemisszioja@gmail.com e-mail-címen, valamint küldjenek képet, összefoglalást, tanúságtételt, valamint imaszándékokat is.

RÓZSAESŐ-IMAEST

Lisieux-i Szent Teréz ünnepe alkalmából rózsaeső-imaestet tartanak az Angyalföldi Szent Mihály Plébánia (Budapest XIII., Babér u. 17.) szervezésében: október 26-án, vasárnap 16.30 órától. A hálaadás mellett az imaesten résztvevők egy Lisieux-i Szent Teréznek szóló levélben megírhatják kérésüket, vágyaikat, amiért a szent közbenjárását kéri. Mindenkit szeretettel várunk.

EMLEKMISE

+36 80 804 050
(ingyenesen hívható)

GOND SÓRA

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

Készült Magyarország Kormánya megbízásából.

gondosora.hu

HÍREK KÉPEKBEN

• **Felkerült a kiemelt vallásturisztikai helyszínek listájára** a váci székesegyház és a püspöki palota. Az országos múzeumok, valamint egyes nemzeti, történelmi emlékhelyek, műemlékek és vallásturisztikai, továbbá egyéb kulturális jelentőségű helyszínek látogatásáról szóló kormányhatározat értelmében ezekre a helyekre ingyenesen utazhatnak a diákcsoportok a MÁV és a Volán járatain.

• **Budapesten, a volt Conti (ma: Tolnai Lajos) utcai börtön** főépületének homlokzatán október 16-án elhelyezték Mindszenty József, Szenes Hanna és rabtársaik, köztük Kiss Szaléz, több más ferences vértanú, Endrédy Vendel, valamint Olofsson Placid emléktábláját a Magyarországi Mindszenty Alapítvány és a Józsefvárosi Önkormányzat szervezésében.

Nyolcvanéves
az
Új Ember

Fekete István

Levél Bécsbe

Kedves Vilmos!
Ma október 31-e van. Ezerkilencszázötvenhat október harmincegyediké, reggel négy óra. Koránkelő vagyok, de levelezni még én sem szoktam hajnalban, ma mégis úgy érzem, ezen a napon maradhat minden, első ez a levél, aminek gondolatai agyonnyomnának, ha el nem küldeném őket neked.

Éjszakai sötétség van odakint s az ablakom fekete üvege mögött alszik a Város. Engedd meg, hogy nagybetűvel írjam ezt a szót, de ha lenne piros ceruzám, azzal írnám, mert egy hét óta ünnep van a szívemben, pirosbetűs, szent ünnep, ha erre a városra gondolok, amit sohse szerettem.

Emlékszel, ugye, mondtam is ezt neked, amikor ott ültünk a Schwarzenberg Caffeehaus páholyában s arról panaszkodtam, hogyha mi már nem leszünk, ha a mi generációnk mögött becsukódik a nagy ajtó, nem lesz, aki tovább vigye azt a lángot, amit te megőriztél Prsemislben s utána Szibériában, s amit én felvakon is jobban láttam, őriztem s úgy látszott: vakok előtt lobogtattam, akik amúgy sem törődtek vele.

Akkor, ott a kávéházban azt mondtam neked: nincs fiatalságunk, s ami van, mintha semmi közünk nem lenne hozzá, mintha nem a mi vértünk lenne, mintha magában hordaná a beláthatatlan rab-ság, lokálgőzbe fojtott rettenetes reménytelenségét.

És, Vilmos, ahogy most kinézek az ablak sötét tükrén és látom a vilanylámpák el-

szórt csillagait, elfutja a szemem a könny és bocsánatot kérek ettől a fiatalságtól, akik ezen a héten nem magyar, de világtörténelmet írtak fiatal vérükkel.

Bocsánatot kérek és nem törődöm most azzal sem, hogy nem értem az egészet, de nem is törődöm vele, hogy értem, vagy nem értem, nem akarok emberi értelemben büszke se lenni, csak a férfikönnyeket morzsolgatom, a mérhetetlen gyász és felfoghatatlan dicsőség imádságos olvasó-szemeit.

Akkor, amikor úgy érzem, hogy semmi közünk Hozzájuk, mégis igazam volt, mert valóban nincs közünk hozzájuk, olyan mérhetetlen magasságban vannak felettünk, a készülés és hallgatás, a bátorság és halálbamenés olyan csodálatos dicsfényben, amire nincs szó s amely előtt csak leborulhat minden latolgató értelem.

Hogy mi szülte és hol volt ez bennük elrejtve, Vilmos, nem tudom, és ha visszagon-dolok a mi szájjátató, nagyhangú, ragyogó fiatalságunkra, elszörnyűködve látom ezeknek a fiataloknak néma értékét, amire lehet építeni, mert a mienkre nem lehetett.

A lelkünk. Vilmos, hol volt a lelkünk, amiről olyan szépen szavaltunk, az eszünk, Vilmos, hol volt az eszünk, amit olyan szépen villogtat-tunk, hogy elvesztettünk mindent. Ők nem beszéltek, nem szavaltak, csak készültek, éheztek, dolgoztak, harcoltak és meghaltak és visszanyertek mindent.

Te ott voltál Prsemislben és láttál hősokeket. Láttál bakákat és tüzekeket meghalni a monarchiáért, egy távoli valamiért, ami talán csak egy fegyelmezett közösségi érzés volt, láttad Tamás altábornagyot egy utolsó rohamban egy szál lovaglópálcával vezetve az utolsó rohamot, de mindez céltalan bátorság és céltalan vérhullatás, oktalan hősködés ahhoz képest, ami az elmúlt héten Budapesten történt.

Itt nem voltak altábornagyok, itt nem volt stratégia és taktika. Itt csak halálbamenő tizennégy-húszéves gyerekek voltak, lányok is, akik betel-vén egy istentelenség szörnyű ürességével, a jelszavak csatornalevesével, a hazugság emészthetetlen maszlagával és nekimentek felborítani a hegyet, megfordítani a történelmet, eszméletlen céltudatossággal élni vagy meghalni.

És felborították a hegyet, és megfordították a történelmet és győzelmesen élve maradtak. Élve maradtak elsősorban azok, akiknek testük meghalt, mert örökké élnek az örökkévalóban és a nemzet szívében és élve maradnak a többiek, akik talán csak most eszmélnek ájult boldogságban a kitáruult messzeség, a testi és lelki szabadság, a végtelenség szemléletében.

Ezerkilencszázötvenhat október harmincegy. Most jön fel a nap, a világosság véres ostantyája s én összeszeszem a kezem, mert nem tudok már írni, nem lehet semmit sem tenni, csak a holtakért és az élőkért, s az egész Magyarorszáért imádkozni, imádkozni...

A jó hír és a remény hangja

Huszonöt éves az egri Szent István Rádió

Hálaadó szentmisével ünnepelték az egri Szent István Rádió negyed évszázados működését október 18-án az egri bazi-likában.

A szertartás kezdetén Szarvas István, a Szent István Rádió és Televízió szerkesztőségét működtető Magyar Katolikus Rádió Alapítvány elnöke köszöntötte Ternyák Csaba egri érseket, Orosz Atanáz miskolci megyéspüspököt, a nagy számban jelen lévő paptestvéreket, a munkatársakat és minden ünneplőt.

Ternyák Csaba érsek szentbeszédében emlékeztetett: huszonöt évvel ezelőtt Seregély István érsek indította el a Szent István Rádiót. „Hálát adunk a bátor kezdeményezésért, és a később indult Szent István Televízióért.” Az oltárra kihelyezett Szent István-ereklyére mutatva a főpásztor elmondta: ezt az ereklyét kérésére Erdő Péter bíboros, prímás ajándékozta a szerkesztőségnek, s a rádió stúdiójában őrzik, illetve Szent István őrzi a rádiót. „Szent királyunk oltalmazza, védi egyházmegyénket sok évszázada” – tette hozzá Ternyák Csaba, majd arról beszélt, hogy „a misszió az Egyház legfontosabb feladata, s így a rádióé is. Az igehirdetésnek és az imádságnak (...) a modern eszközökön keresztül is el kell jutnia az emberekhez”.

A jubiláló rádió, amely az ország első katolikus rádiójaként kezdte meg tevékenységét, alkalmas a belső misszióra a hívek körében,

tairól is beszámolva erősítette meg: sok, ágyhoz kötött ember társa a mindennapokban a rádió. Elmondta: a szerkesztőség munkatársai imakilenceddel is készültek az évforduló megünneplésére.

Bérczessy András, a Szent István Rádió és Televízió igazgató-főszerkesztője az „égi szerkesztőségben” lévőkről emlékezett meg, Urbán Péter marketingvezetőről és Simon György örökös

főszerkesztőről. Ezután Katona István nyugalmazott egri segédpüspök leveléből osztott meg a jelenlévőkkel egy részletet: „Sajnálattal tudatom, hogy súlyos betegségem miatt nem tudok részt venni a hálaadó szentmisén. Visszaemlékezem a rádióval kapcsolatos beszélgetésekre, azokra a gondolatokra, amelyek felmerültek a rádió létrehozásával kapcsolatban. Valóban nagy feladatot jelentett, de Seregély érsek úr bátor elhatározása döntött: vagy bukunk, vagy győzünk. Természetesen Isten segítségével és a hívek bátorságával a döntés megszületett. Szent István, első királyunk és a Magyarok Nagyasszonya oltalmába ajánlotuk nagyon szeretett rádióinkat, amely él, működik, és terjeszti Isten igéjét. Hála ezért Istennek, a mindenható Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, amiért ma hálát adhatunk, és kérjük a rádióknak további fennmaradását és működését.”

A köszöntők után Fehér István, az egri Gárdonyi Géza Színház színművésze Lackfi János József Attila-díjas költő Szó-lépcsőn a magas édig című versét adta elő. Ezt a művet a szerző a Szent István Rádió és Televízió születésnapjára írta. Dér Gabriella színművésznő hangján számos irodalmi alkotás szólal meg a Szent István Rádióban. Nemrég Szent Fauszt-

Ternyák Csaba egri érsek átadta a jubiláló szerkesztőségnek a Szentatya áldásáról szóló dokumentumot

illetve a külső misszióra, az előevangelizációra, amely az Egyháztól távolabb lévőköt szólítja meg. Nemcsak a katolikusokhoz, hanem minden emberhez szól, akik fogékonyak a jó hír és a remény hangjára – szögezte le az érsek.

A Szent István Rádió Észak-Magyarországon látja el a katolikus rádiózás feladatait a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia jóvoltából és támogatásával. A főpásztor köszönetet mondott ezért, valamint a hallgatók imádságos és anyagi támogatásáért is. Ternyák Csaba kiemelte: a Szent Imre Katolikus Iskolarádiós Hálózat a diákságot kapcsolja be a rádió munkájába. Az idős, beteg hallgatók számára pedig a rádió jelenti a kapcsolatot a világgal, és lehetőséget ad számukra, hogy bekapcsolódjanak a szentmisébe, az imádságokba.

Az érsek köszönetet mondott a korábbi és a jelenlegi munkatársaknak a munkájukért, s a hitben való elmélyülésre biztatott mindenkit. Köszönetet mondott a betegsége miatt távol lévő Katona István nyugalmazott egri segédpüspöknek, akit a rádió nagy apostolának nevezett, s köszöntötte 97. születésnapja alkalmából. Missziós munkájukért köszönetet mondott a rádiós szolgálatba bekapcsolódó papoknak, kispapoknak, önkénteseknek is.

A szertartás végén a szerkesztőség munkatársai Ternyák Csaba vezetésével a Mária-kápolnába vonultak, ahol – a közösség létszámára utalva – negyvenöt százból álló virágcsokorral és imádsággal köszöntötték a Szűzanyát. A szentmisén az Egri Érseki Fiúkórus és Kubik Tamás orgonaművész adta a zenei szolgálatot.

A hálaadást követő gálavacsorán Szarvas István elnök felidézte a rádió alapításának körülményeit, az eltelt évek eseményeit, kitérve a kezdeti nehézségekre, az idők során felmerült gondokra és örömekre. Személyes tapasztala-

na nővért személyesítette meg, a szent naplóját interpretálva – a gálaműsorban ebből adott elő egy részletet. Szajkó Anita énekművész a rádió külsős munkatársaként is dolgozik, a műsorban Josh Groban *You raise me up* című dalát adta elő. A gálán köszöntötték az indulás éve óta a szerkesztőségben dolgozókat. Emlékplakettet kapott Elek Tibor gondnok, recepciós; Farkas Erzsébet szerkesztő-riporter, műsorvezető; Fehér József technikus; Hamar Dénes gazdasági vezető; Pap Ildikó szerkesztő-riporter, műsorvezető; Papp Péter szerkesztő-riporter, műsorvezető; Péderi Zsolt műszaki vezető; Somosvári Eszter Anna szerkesztő-riporter, műsorvezető; Szanyiné Nagy Mária könyvelő és Tikovits Ernő szerkesztő-riporter, műsorvezető.

Ezt követően Ternyák Csaba egri érsek átadta a szerkesztőségnek a Szentatya áldásáról szóló dokumentumot, melyen a következő olvasható: „Öszentsége, XIV. Leó pápa a jubileumi szentévből adja apostoli áldását [a rádió] alapításának 25. évfordulója alkalmából a Szent István Rádió munkatársai és hallgatói életére, kérve számukra az égi kegyelmek bőséges ajándékát, valamint a Boldogságos Szűz Mária anyai oltalmát, hogy bizalommal teli szívvel és elmével tartsák mindig ébren és hirdessék a remény lángját a világban.”

Juhász Ferenc, a főegyházmegye pasztorális helynöke, a rádió alapítója és első vezetője pohárköszöntőjében egy amerikai kollégája szavait idézte, aki úgy fogalmazott: a rádió olyan gyermek, amely sosem nő fel, folytonosan öltöztetni, etetni kell. Így valakinek mindig gondoskodnia kell róla. Ehhez kívánt sok erőt és Isten bőséges áldását.

Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Lénárt Márton